

2012nr 1
Fåglar
i Närke

Silja Lohman

Fåglar i Närke

Årg 35

2012 Nr 1

Närkes Ornitologiska Förenings medlemstidning.

Redaktör och layout

Åke Lorin Brantströms gränd 12, 702 28 Örebro,
Tel. 019-24 49 32, 070-326 90 02.

E-post: ake.lorin@telia.com

Redaktionsgrupp

Ann-Margret Elmroth, Tel. 019-32 01 83,
070-637 15 95. E-post: elmroth@telia.com

Magnus Helleryd, Tel. 019-298 692, 070-238 37 93
E-post: magnushelleryd@hotmail.com

Marianne Johansson, Tel. 019-36 17 75,
070-656 63 69. E-post: marianne-j@telia.com

Helny Olsson, Tel. 019-29 90 03, 070-576 29 81.
E-post: helny@telia.com

Närkes Ornitologiska Förening

En ideell regionalförening av Sveriges Ornitologiska Förening, SOF.

Medlem i Närkes Ornitologiska Förening blir man genom att sätta in årsavgiften på plusgiro 430 33 22-4 eller bankgiro 5747-3357. Årsavgiften är för vuxen 160 kr, för familjemedlem 40 kr (erhåller ej medlemstidning), för ungdomsmedlem (13-20 år) 80 kr och barn (1-12 år) 40 kr. Medlem i NOF erhåller vår medlemstidning som utkommer med fyra nummer per år.

Adressändringar sänds till:

Närkes Ornitologiska Förening
c/o Hans Waern, Box 42, 692 21 Kumla.
E-post: hans@ekonoma.se

NOF:s föreningslokal

För sammanträden, litteratur, utställningsmaterial, holkar m m. Källarlokal med ingång gavel på gårds- sidan. Adress: Hagmarksgatan 9, Örebro.

NOF:s hemsida: www.nofnet.se

Du är välkommen att besöka NOF:s hemsida där du finner information om föreningens verksamhet.

Manusstopp
för **Fåglar i Närke 2012 nr 2** är
den **15 maj**

Omslag: Fjällvråk. En akvarell av **Staffan Ullström**.

NOF:s styrelse

Ordförande och kassör

Hans Waern, Vilebacken 45, 692 36 Kumla,
Tel. 019-58 20 18, 070-492 53 51
E-post: hans@ekonoma.se el. hans.waern@telia.com

Vice ordförande och programansvarig

Ulf Jorner, Måbärsvägen 11, 703 75 Örebro,
Tel. 019-31 21 46, 070-661 66 55.
E-post: ulf.jorner@spray.se

Sekreterare

Lena Holm, Alnängsgatan 8, 703 62 Örebro,
Tel. 019-33 22 18, 0732-601 601
E-post: holm.lena@gmail.com

Övriga ledamöter

Kent Halttunen, mediakontakt
Nygård, Norra Folkavi, 71991 Vintrosa
Tel: 019-18 99 41, 070-216 11 30
E-post: kent.halttunen@tele2.se

Bengt Jalsborn, försäljningsansvarig
Vallnäs vägen 3, 703 58 Örebro,
Tel. 019-12 70 80, 070-113 47 99
E-post: b.jalsborn@glocalnet.net

Ronnie Lindqvist, exkursionsansvarig,
Bertil Waldéns gata 6, 702 15 Örebro,
Tel. 019-10 23 33, 070-262 14 17
E-post: lindqvist_ronnie@hotmail.com

Ami Sundén, tjejgruppssamordnare
Visthusgatan 6, 702 26 Örebro
Tel: 019-12 62 66, 070-944 73 00
E-post: amisunden@hotmail.com

Suppleanter

Håkan Carlestam, bitr. exkursionsansvarig
Engelbrektsgatan 13B, 702 12 Örebro
070-531 14 20
E-post: carlestam@gmail.com

Rolf Hagström, bitr. exkursionsansvarig
Vreta Gård 207, 692 93 Kumla
Tel: 019-23 44 75, 076-142 17 21
E-post: rolf.hagstrom@gmail.com

Ordföranden har ordet

Hans Waern

En ny härlig vår står för dörren. Underbart att ännu en gång få gå ut i markerna och njuta av fågelsång. Många av oss är väl just nu förvåntansfulla på vad som ska hända just den här vårsäsongen. Det är lika roligt varje år att hitta det första exemplaret av våra flyttande fågelarter. I år kom de lite tidigare än de två senaste åren, då det varit vinter nästan hela mars månad. Nästan 3 000 sädgäss har så här andra veckan i mars anlänt till Kvismaren och sångsvanarna vid Norra Tysslingen inräknades till 500 ex. idag. Sånglärkor, starar och tofsvipor börjar rapporteras dagligen ifrån flera lokaler. Våren är alltså i full gång, fast den hålls lite tillbaka av kylan på natten. Jag var ute en sväng i morse och då visade termometern minus nio grader. Onödigt kallt kan tyckas. Även ugglorna har börjat ge sig till känna, med hunden på skilda håll. Som sagt, det är en härlig tid just nu. Det gäller bara att få tiden att räcka till för att notera det som finns att se.

Vid årsmötet nu i februari blev det en liten förändring i styrelsen. Anders Kronhamn avgick ur styrelsen efter flera år som ledamot. Anders har flyttat till Stockholm, där han fått nytt arbete. Ett stort TACK för din insats i styrelsen, Anders! Vi hälsar Rolf Hagström från Kumla välkommen som ny ledamot. Det finns alltid en hel del att arbeta med i en förening som vår, föreningsmöten, exkursioner, resor och studiecirklar, t.ex. Något som vi märkt av och som tar mer och mer tid är att besvara remissförfrågningar och det skrev Ulf Jorner, som hittills formulerat alla NOF:s svar om i förra numret av FiN. Speciellt vindkraftsetableringar behöver myndigheter hjälp

Vid vårt senaste styrelsemöte beslutade vi oss för att starta arbetsgrupper för få ett större antal personer engagerade: **Mediagruppen** med Kent Halttunen som ansvarig med inriktning på hemsidan, mediakontakter och FiN, **Programgruppen** med Ronnie Lindqvist för ex-

kursioner, resor, program och möten, **Fågel-skyddsgruppen** med Ulf Jorner för bl. a. remisser. Tycker du något av detta verkar vara intressant och vill hjälpa till, så kontakta ansvarig!

Den fågelskyddsfråga som är mest aktuell just nu är en ny planerad jättepark med 70 vindkraftverk nere i Brevenskogarna. Där finns flera värdefulla och fina naturområden. Ett område runt Bruna Bergen är planerat som naturreservat med värdefull gammelskog. Reservatstankarna har överklagats av Brevens bruk AB, som vill avverka i området. Det är värdefullt för oss i styrelsen att du informerar oss om särskilt fina områden i Brevenområdet, eftersom vi fått en remissförfrågan om den planerade vindkraftsparken.

Skogarna runt Bruna Bergen känner några till. Andra områden har vi betydligt sämre kännedom om. Det är därför önskvärt att fler skådare besöker området och rapporterar sina observationer från Brevenskogarna på Svalan, så att vi får mer information om naturvärdena där. Ett sätt är att boka en atlasinventeringsruta där. Flera rutor saknar i dag en ansvarig inventerare och området s fågelbestånd måste dokumenteras. På tal om atlasinventeringen så har vi haft ett inspirationsmöte där ett 20 - tal atlasinventerare träffades och fick höra på flera intressanta föredrag. Se separat artikel där även karta med obokade rutor visas!

Vår uppmaning att i Artportalen, som Svalan nu heter, ange häckningskriterier för obsar av tidiga häckare som korsnäbbar, ugglor, kråkor, korpar o.s.v. kvarstår! Allt för att vi skall kunna höja kvaliteten på vår inventering. Mer tips för senare häckare kommer i nästa nummer. Vi har även denna säsong ha en atlasinventeringstävling. Passa på och anmäl ett lag och bidra till att föra atlasarbetet i Närke framåt. Ja, den här gången blev det flera uppmaningar men det är ju för att vi behöver din hjälp.

Jag hoppas att du får en riktigt härlig vår med många fina fågelupplevelser. Väl mött i markerna!!! ◀

Nya NOF-medlemmar

Under perioden december 2011 till och med 15 mars 2012 har nedanstående nya medlemmar registrerats. Alla hälsas välkomna i föreningen.

Michael Andersson, Tornfalksgatan, ÖREBRO
Lennart Augustsson, Idrottsgatan, KUMLA
Hans Bergenarp, Rönninge, ÖREBRO
Ingvar Blomberg, Bergavägen, VINTROSA
Magnus Dahlberg, Bosjövägen, VEDEVÅG
Margareta Führ, Solviksgatan, FRÖVI
Göran Gustafsson, Pettergatan, KUMLA
Thomas Janzon, Fortunavägen, ESKILSTUNA
Peter Johansson, Malmgatan, ÖREBRO
Karin Karlsson, Drottninggatan, ÖREBRO
Sami Rahkonen, Villavägen, GULDSMEDS-
HYTTAN
Gunnar Sandberg, Vännegården, HAMMAR

Eva Sellin, Gräsgatan, ÖREBRO
Björn och Anna-Vera Ståhlberg, Floragatan, ÖREBRO

Leif Wall, Nysätersvägen, KNIVSTA
Elisabeth Wickberg, Ekebergsvägen, ÖREBRO
Bengt Öhlen, Olivvägen, KRISTINEHAMN
Leif Öberg, Elviravägen, KARLSKOGA
Sandra Davidsson, Hjälmabadsvägen, ÖREBRO ◀

Ny styrelsemedlem

Rolf Hagström presenterar sig

Det kan ha varit sommaren 1961 som Västeråsnynglingen dök upp och lärde mig kolla in fåglar i Fredriksberg med omgivning. Korpar var exklusiva på den tiden och vi hittade dem på Pellahedens sopstation. Strandpipare av något slag fanns det vid Mesadammarna nedom pappersbruket. Storlom kunde man

Omslagsbild: **Fjällvråk** *Buteo lagopus*

Vi närkingar tar det för givet att vi under vinterhalvåret ska kunna se fjällvråk ute i Kvismarområdet. Men egentligen ska den övervintra i Sydsverige, Danmark, östra Tyskland och Polen. Att vi har möjlighet att studera denna stiliga rovfågel på så nära håll får vi tacka den gamla sjöbottnens rikliga tillgång på smågnagare, fjällvråkens stapelföda vintertid jämte as för. Tre kännetecken hjälper fågelskådaren att skilja den från ormvråken: de nästan svarta vingknogarna på de annars nästan vita vingundersidorna, den vita stjärten och de svarta tvärbanden ytterst på stjärten. Hanen har fler band än honan som har 2-3. Fjällvråken är större än ormvråken och har proportionerligt längre stjärt och vingar. Vuxna fåglar har en mörk haklapp men buken är ljus med bruna längsgående fläckar. Även ryggen är spräckligt brun, mycket spräcklig hos äldre hannar. Den flyger med vingarna svagt v-vinklade. Handpennorna

hålls dock parallellt med marken. På spaning efter byte ryttlar den. Finns inget att dyka efter flyger den ett stycke på låg höjd, stannar och undersöker ryttlande nästa bit mark.

Från slutet av mars till början av maj beger sig fjällvråkarna till häckningsområden uppe i fjällvärlden. Den häckar cirkumpolärt* i alla nordliga kontinenter och stannar till slutet av september. Längre om gnagartillgången är riklig. I ett par månader kan man se den sträcka söderut, dels vid Östersjökusten, dels vid Jyllands nordspets. På Torö, söder om Stockholm, har man ett år på tre dygn räknat 2 300 sträckande fjällvråkar. Fågelns läte kan man nästan bara höra vid boplaten och det påminner om ormvråkens jamande. Boet byggs på en klippavsats eller i ett högt träd. De 3-5 vitaktiga och brunfläckiga äggen ruvas främst av honan. Populationen växlar med tillgången på gnagare.

*Utbredd kring nordpolen. ◀

Foto: Marianne Johansson

Här är 2012 års NOF-styrelses medlemmar: f.v. Hans Waern, Amy Sundén, Rolf Hagström, Ronnie Lindqvist, Ulf Jorner, Lena Holm, Kent Halttunen och Bengt Jalsborn. Saknas gör Håkan Carlestam p.g.a. resa.

i princip hitta i varenda sjö och på vintrarna boppade pärlugglorna överallt.

Foto: Marianne Johansson

Genom åren har skådandet sedan kommit och gått beroende av möjligheter och var jag befunnit mig. Jag flyttade till Örebro 1982 och besökte till och från våra välkända lokaler med en enkel men välfungerande handkikare utan att göra så mycket mera

av det hela. När en av mina kollegor gick i pension skulle en del av hans tid användas för mera fågelskådande, fick jag veta. Tja, varför inte - ett jubileum gjorde det möjligt för mig att skaffa en grundplåt till lite bättre kikargrejer. Försedd med både tub och kvalificerad handkikare började ett lite mera flitigt skådande, ofta tillsammans med min kollega. Och en studiecirkel med Åke Lorin! Jag tog ut pension ett par år i förtid (men jobbar fortfarande en aning), sålde huset i "stan" (=Örebro) och

flyttade ut på landet. Husförsäljningen gjorde det möjligt för mig att skaffa en ordentlig kamerautrustning. Kombinationen fotointresse och fåglar utgjorde grunden för det bokprojekt som blivit Närkes skådaguide: Plats för fågel!

Något överraskande har jag nu blivit föreslagen och invald i NOF:s styrelse, och kan inte låta bli att undra - hur gick det till, egentligen? Och vad kan jag tillföra? För egen del tycker jag det ska bli intressant med detta för mig nya perspektiv på fågelskådandet - och kanske jag också kan få lite flera namn på välkända ansikten jag mött ute bland fåglarna! ◀

Inventering av häckfågelfaunan vid Oset 2011

Lars Johansson

Övertecknad har i likhet med några tidigare säsonger svarat för häckfågelinventeringen vid Oset 2011. Som komplement har även rapporter på Svalan beaktats.

Det är endast områdets våtmarker som inventeras varvid fågelförekomsten i dungarna har lämnats därhän. Både av brist på tid och av fokusering till det som är viktigast har kraftsamlingen skett till arter som är beroende av

våtmarker och odlingslandskapet. Hur exempelvis bofinkar varierar i antal mellan åren besvaras bättre av andra ornitologiska sträckräkningar och inventeringar.

Inventering har genomförts i mer sammanhängande form följande dagar: 25 och 30 april, 4, 8, 11, 14, 18, 22, 25, 29 maj och 2, 10 juni samt i juli den 9. Ytterligare några besök i området har gjorts av mer sporadisk karaktär och även nattetid.

Under resultat nedan anges återfinns en summering av hela områdets häckande numerär av de inventerade arterna. Med häckande har i detta sammanhang en bedömning gjorts utifrån de kriterier som används i instruktionerna för svensk häckfågeltaxering. Observationer av bon och ungar utgör en säkrare och högre status i inventeringen än enbart en serie observationer. Jämför exempelvis dvärgsumphönan som hördes från 19 juni till 6 juli. Fågeln hördes under så lång tid att den kan noteras så som häckande men sannolikheten för detta bedöms som mycket liten. Därför återfinns den inte i tabellen nedan.

Något direkt letande av bon har inte genomfört under 2011. Bon av skrattnås, sothöns och vipa är dock relativt lätta att observera och blir då naturligtvis räknade.

Resultat 2011 med kommentarer

Gråhakedopping 0 par

Inget byggande av bo noterades och inte heller sågs några ungar.

Svarthakedopping 3 par (ev. 4 par)

2, 1 och 1 unge observerade som flygga. Antalet små ungar var det dubbla.

Smådopping 0

De strööbobservationer och förhållandena då de gjordes är för svaga för att räkna in arten som häckande. Smådoppingen är svårinventerad med utdragen häckningssäsong och diskret uppträdande.

Knölsvan 2par

8 resp 5 små ungar noterades. Minst 5 av dessa ungar blev flygga.

Grågås 250 par

Högsommarobservation av maximalt 1 300 flygga fåglar bestående av häckande med deras avkomma jämte de som inte häckade denna säsong. Av dessa var minst 300 årsungar.

Kanadagås 35 par

Högsommarobservation av knappt 400 kanadagäss. Minst 75 årsungar. Minskning.

Vitkindad gås 6 par

Totalt 8 ungar som blev flygga. Till dessa kommer några icke häckande fåglar. Minskning från 2010 vilket känns lite konstigt. Men fjolårets ungar kommer kanske åter 2012?

Snatterand 8 par. Minst 2 kullar.

Ytterligare några par fanns i och i anslutning till området utan att räknas som häckande.

Gräsand Ca 20 kullar

Lika med 2010 års resultat. I vanlig ordning är det flera sena kullar så artens häckningssäsong är rejält utdragen. Min sammanvägda analys slutar på 20 kullar.

Årta 2 par och 2 kullar

8 resp 6 ungar observerade på sådant sätt att dubbelräkning kan uteslutas.

Skedand 2 par.

Inga kullar observerade. Vuxna fåglar under sådana förhållanden att analysen ger max 2 häckningar trots att totalt 5 par sågs en morgon.

Kricka 0

Enstaka observationer som gränsar till klassning som häckande. Bättre uppföljning 2012!

Bläsand 0

Försommarobservationer av översomrande ungfåglar som kanske kunde tangera häckning.

Brunand 2 kullar

8 resp 7 ungar i stort sätt samtidigt. Hur många som blev flygga observerades inte.

Vigg 0

Sommarobservationer fanns men inget som tillräckligt tydligt pekade på häckning.

Knipa 2 kullar

Två kullar med 5 resp 3 ungar

Vattenrall 6 revir

Intresset för dvärgsumphönan har gjort att

Tabell: Osetinventering 2007 - 2011

	År 2007	2008	2009	2010	2011
Ant.inventeringstillfällen				9	13
Inventerare	LJ	IA/LJ	IA/LJ	LJ	LJ
Gråhakedopping	1	1	2	2	0
Svarthakedopping	1	1	1	3	3
Smådopping	0	0		0	0
Knölsvan par		1	1	1	2
flygga ungar		2	0	2	5
Grågås (st)	625	875	835	790	1 300
flygga gässlingar	180			200	300
icke häckande					500
Kanadagås	220	425	400	500	400
flygga gässlingar	70				75
Vitkindad gås par	7	3	5	7	6
flygga gässlingar	-	8	10	27	8
Snatterand	4	8	8	5	8
Gräsand	20	26	21	15	20
Årta	1	2	2	2	2
Skedand	4	4	4	2	2
Kricka		1	0	0	0
Bläsand					0
Brunand		2	2	2	2
Vigg		1	1	1	0
Knipa	1	5	4	2	3
Vattenrall		2	1	2	6
Småfläckig sumphöna		1		0	2
Rörhöna	3	4	3	1	2
Sothöna	24	32	39	22	30
flygga ungar	-				40
Strandskata					0
Mindre strandpipare	3	2	2	2	1
Tofsvipa	22	26	26	18	20
Enkelbeckasin	12	21	18	12	18
Rödbena	5	3	3	2	2
Skrattmåsbön	145	200?	200	350	420
flygga skrattmåsungar	-	6-700	500	500	600
Fisktärna					0
Gulärta		3	4	3	0
Sånglärka	5	5	3	2	0
Ängspiplärka			1	2	1
Buskskvätta	1	1	1	1	1
Stenskvätta		1		1	0

även vattenrall och småfläckig sumpå blev talrikare noterad än tidigare år. I vanlig ordning inga observationer av bönn eller ungar. Min analys slutar dock på att det fanns 6 par häckande vattenrallar.

Småfläckig sumphöna 2 revir

Min analys slutar på att 2 par häckade säsongen 2011. Men småfläcken är i likhet med andra sumphöns svårinventerade.

Dvärgsumphöna 0

Trots många observationer så räcker det inte till för häckning.

Rörhöna 2 par

På Ormesta- och Almbyängen sågs åtminstone 4 flygga ungar.

Sothöna Minst 30 par

Åtminstone 30 par måste ha häckat. Även i år knappt 10 hittade bönn. Ungfåglar kunde räknas till 40 st samtidigt.

Strandskata 0

Ett par i lämplig biotop under lång tid men om häckning skett borde ruvning och ungar observerats.

Mindre strandpipare 1 par

Inga ungar eller bönn men spel mm gör att jag sätter ett par. Kanske faller den stabila biotopen som numera präglar området inte riktigt den mindre i smaken.

Tofsvipa Ca 20 par

Flera häckning spolierades av regn och övervämmning. Säsongens första ungar noterades ca två veckor senare än normalt. Unikt för året blev även den stora spridning i ålder på ungar. Svårinventerad i år på grund av den utdragna säsongen.

Enkelbeckasin 18 par

Svårinventerad. Resultatet grundas på en räkning och analys av antalet spelande fåglar.

Rödbena 2 par

Resultatet grundas på spel mm för ett av paren och på observation av ungar för det andra.

Skrattmåsbön 420 par

Fördelade på kolonier på tre ställen. På Näsbyängen 80 bönn, norr cykelvägen skattat 180 och söder om 160 bönn. Ca 500 flygga ungar i början av juli. (Svalans rapporter om 1 000 flygga är enligt mina räkningar för optimistiskt räknade.)

Fisktärna 0

Observationer som är på gränsen till häckning men för fisktärnans del borde ruvande fåglar

och ungar setts.

**Gulärla 0 till nå-
got par**

Anmärkningsvärt dåligt med gul-
ärlor denna säsong. Behöver nog
observeras mer ingående 2012.

Sånglärka 0

Synd men nu är sånglärkan borta
från Oset. Observationer har gjorts
men inte så att häckning indikeras.

Ängsplärka 1 revir
Oroväckande glest med dem under
2012. Följa upp?

Buskskvätta 1 par

Stenskvätta 0

Närkes Maskin hyser ett par.

På sid. 5 finns en sammanställning för åren
2007 till och med 2011. År 2006 skedde om-
fattande förändringar i biotopen vid Oset. Om
frågan är: Hur mycket bättre Oset har blivit

Buskskvätta

Foto: Torbjörn Arvidson

efter 2006? - Så får det svaret utläsas ur tidi-
gare sammanställningar relaterade till denna.
Om frågan är: Hur förändringarna i fågelfau-
nan varit mellan åren i det nyskapade Oset? -
Så finns svaret i detta dokument. ◀

Märkplats Venan

Ringmärkning i naturreserva- tet Oset – Rynningeviken 2011

**Lennart Eriksson, Leif Sandgren,
Johan Åhlén och Per Wedholm**

Verksamhetsåret 2011, det 33:e, är nu till
ända. Lennart och Johan har bara varit
med i 17-18 år. Det är Leif som dragit det
tyngsta lasset. Han har även breddat sin
repertoar till att guida i området. Blom-
mor, svamp och Venans historia är en del
av vad han kan bjuda på i informations-
väg. Venastugan som varit vår märkplats
revs under året för att under hösten ersät-
tas med ett glashus likt det vid Rävång-
en. Detta innebar att vår helgmärkning
fick läggas ner. Sporadisk märkning har
dock gjorts. Vid Stentornet skedde märk-
ning vid 20 tillfällen. Totalt ringmärktes

det 1447 fåglar av 53 arter. Se tabell 1.
Uppföljning av våra 4 projektarter **min-
dre hackspett, pungmes, trastsångare
och kärrsångare** har fortsatt i full skala.
Inventering av Rävgångsmaden fortsätter
åt kommunen. Ny märkart blev videsparv.
Udda märkarter var busksångare, flodsångare,
vattenrall och 4 höksångare.

Mindre hackspett

Efter förra årets katastrofår återhämtade
sig arten med 4 par där alla paren lyckades
med häckningen. Vi har nu följt mindre
hackspetten i fem områden sedan 1995.
Stammen har legat ganska stabilt på 5 -
6 revir fram till 2005-2006 då den ökade
till 9 revir, för att sedan snabbt sjunka till
år 2010. Då fanns det bara 2 par där båda
misslyckades med häckningen.

Pungmes

En ensam hanne byggde bo i norra vas-
sen på Venan. Ett hannäste som tyvärr

Foto: Leif Sandgren

Höksångare med ring nr. 3552229 från den 30 aug. Vilket sammanträffande att just den fågeln kunde jag återfånga 9 sept, den hade då varit kvar på samma ställe i 10 dygn. Under den tiden hade den ökat i vikt från 26,5 g till 36,0 gram, en ökning med 35,8 %.

blåste ner i den hårda vinden i mitten på maj. Detta kan jämföras med vårt bästa år 1998, då det fanns 7 hannar och 8 honor i området, 20 påbörjade bon, 11 häckningar och 4 flygga kullar. Tyvärr är det en kraftig minskning i hela Mellansverige av pungmesen. Även västra Skåne har drabbats medan östra delen av landskapet har ett stort bestånd (Peter Öhrström i brev)

Trastsångare

7 revirhävande hannar inom området. Ett fåtal honor satte alla hannar i rörelse. De bytte lokaler på löpande band, ena dagen 3 sjungande vid Rävängsen, nästa dag var det tyst. Då kunde det var 3 sjungande vid Fågeludden, där det bara var en hane dagen före. Vi hade fullt upp med att hålla reda på reviren. I slutändan med flera misslyckade häckningar kom endast 3 kullar på vingar. Det verkade som vädret söderut i Europa spelade in då många fåglar blev försenade eller stannade söderut efter vägen. Man kan se att inga trastsångare födda 2010 finns i materialet. En hane färg- och ringmärkt med ljuslogger,

observerades den 12 maj. Han försvann dock nästa dag, för att dyka upp i Kvismaren några veckor senare där han var märkt 2010 och nu återfångades. En hane född i Segersjö 2009 observerades en dag för att sedan försvinna.

Kärrsångare

Årets 36 revir tangerar högsta noteringen hittills, nämligen 2008. Kärrsångarens utveckling går stadigt uppåt och vår undran är, hur många revir ryms i området? Åren 1975 -1979 noterades fågeln årligen i Oset. Den saknades 1980

men ökade sedan med stora variationer (0-8) under 80-talet. Tio år senare är siffran 2 revir. År 2000 finns 11 revir och i år 20 revir. På Venan gjordes första observationen 1982 då 2 sjungande hannar hördes. Åren därefter ökade antalet successivt: 1990 - 6st, år 2000 -14 revir och i år 16 revir. Förra årets grävningar på Snötippen har gett negativa resultat under 2010-11. Dock har reviren flyttats ut i närområdet, men till nästa år har kanske vegetationen återtagit en del av området. Vi har under åren färgmärkt 149 fåglar för att kunna följa deras revir utan att störa för mycket. 59 av dessa har återkommit ett eller flera år. Totalt har vi 99 avläsningar. Ett exempel: H1- märkt körplan Venan 2004 och sedan kontrollerad Oset 2005 -09. Han var alltså minst 7 år gammal med flera lyckade häckningar bakom sig.

Höksångare

1995 märktes den första ungfågeln av höksångare vid Venan. 2012 märktes 4 fåglar.

Totalt har 14 st. ringmärkts under åren, alla på sitt första kalenderår. En fråga är, varifrån dessa ungfåglar kommer. Den 30/8 2011 märktes en höksångare vid buskaget Venastugan och återfångades 10 dagar senare den 9/9. Under tiden hade fettskalan gått från 3 till 8 eller från 26,5 gr till 36,0 gr,

Tabell 1: Ringmärkning Venan 2011

	1979-10	2011	1979-11
Skäggdopping	1	0	1
Rördrom	1	0	1
Knölsvan	4	0	4
Grågås	36	0	36 4
Kanadagås	43	0	43 3
hybrid	1	0	1
Kricka	2	0	2
Gräsand	5	0	5
Brun kärrhök	22	0	22
Duvhök	2	0	2
Sparvhök	5	0	5
Tornfalk	10	0	10 1
Vattenrall	3	1	4
Kornknarr	3	0	3
Sothöna	1	0	1
Rörhöna	1	0	1
Strandskata	5	0	5
Mindre strandpipare	149	3	152 1
Större strandpipare	6	0	6
Tofsvipa	8	0	8
Småsnäppa	27	0	27
Spovsnäppa	2	0	2
Kärnsnäppa	17	0	17
Brushane	10	0	10
Dvärgbeckasin	5	0	5
Enkelbeckasin	15	0	15
Morkulla	1	0	1
Myrspov	1	0	1
Skogssnäppa	3	0	3
Grönbenä	30	0	30
Drillsnäppa	5	0	5
Skrattmås	2616	0	2616 85
Fiskmås	3	0	3
Gråtrut	30	0	30 1
Havstrut	3	0	3 1
Fisktärna	15	0	15
Ringduva	2	0	2
Turkduva	1	0	1 1
Kattuggla	2	0	2
Sparvuggla	2	0	2
Päruggla	1	0	1
Tornseglare	9	0	9
Göktyta	55	0	55 1
Gråspett	1	0	1
Gröngöling	5	0	5
Spillkråka	1	0	1
Större hackspett	33	2	35 1
Mindre hackspett	30	1	31
Trädlärka	3	0	3
Sånglärka	10	0	10
Ladusvala	70	0	70
Trädpiplärka	2375	0	2375
Ängspiplärka	196	1	197
Rödstrupig piplärka	1	0	1
Gulärta	147	1	148 2
Sädesärta	232	0	232

	1979-10	2011	1979-11
Sidensvans	26	0	26
Gårdsmyg	253	2	255 1
Järnsparv	1933	46	1979 8
Rödhake	1235	57	1292 2
Näktergal	169	1	170 3
Blåhake	384	5	389 3
Rödstart	68	3	71
Buskskvätta	232	2	234
Stenskvätta	43	0	43
Koltrast	302	11	313 1
Björktrast	55	2	57
Taltrast	256	18	274 1
Rödvingetrast	236	5	241
Gräshoppsång	82	0	82
Flodsångare	21	1	22 2
Vassångare	3	0	3
Sävsångare	2142	164	2306 27
Busksångare	6	1	7 1
Kärnsångare	332	13	345 2
Rörsångare	3272	220	3492 39
Trastsångare	85	9	94 4
Härmsångare	66	0	66
Höksångare	10	4	14
Ärtsångare	210	5	215
Törnsångare	546	4	550
Trädgårdssång	713	16	729 1
Svarthätta	898	37	935 2
Lundsångare	1	0	1
Grönsångare	45	0	45
Gransångare	136	3	139
Lövsångare	5469	211	5680 14
Kungsfågel	625	24	649
Grå flug	79	0	79
Mindre flug	1	0	1
Svartvit flug	771	61	832
Skäggmes	73	0	73 1
Stjärtnes	243	0	243 4
Entita	135	4	139
Tallita	97	1	98
Tofsmes	8	0	8
Svartmes	257	0	257
Blåmes	3559	151	3710 5
Talgoxe	2607	129	2736 4
Nötvacka	106	9	115
Trädskrypare	93	2	95
Pungmes	101	1	102 13
Törnskata	419	2	421 1
Varfågel	6	0	6
Rödhuvad törn.	1	0	1
Nötskrika	24	1	25
Skata	6	0	6
Kråka	1	0	1
Nötkråka	1	0	1
Stare	275	20	295 1
Pilfink	121	18	139
Bofink	304	3	307
Bergfink	60	6	66
Grönfink	269	2	271
Steglits	47	2	49
Grönsiska	660	1	661 2
Hämspling	66	0	66 1
Gråsiska	370	6	376 2
Snösiska	1	0	1
Rosenfink	92	0	92
Domherre	414	42	456 1
Stenknäck	15	0	15
Snösparr	2	0	2
Gulsparr	465	2	467 2
Ortolansparv	2	0	2
Videsparv (ny)	0	1	1
Sävsparv	2408	110	2518 13

en viktökning på 35,8 %. Inte illa.

Återfynd

En rörsångare som först kontrollerats vid Getterön, Halland, och efter 48 timmars flygning vid Venan, en sträcka på 297 km, uppvisade en viktninskning på 1,7 gr eller 12 % från 13,8 gr till 12,1 gr. Två rörsångare från Frankrike, en från Tyskland och en lövsångare från Frankrike var trevliga återfynd.

Främmande kontroller

En grågås, pullmärkt 9/7 2006 Hovedstaden, Danmark, kollades vid Rävången 12/5. Sveriges äldsta grågås, nu över 25 år gammal, märkt Hudiksvall 7/7 1986 som 2+, avläst samma ställe 1991 och sedan vid Venan 2001, 2006, 2007 och nu även 2011. Två sävsparvar från Spanien och en rörsångare från Belgien sticker ut. ◀

Gråhakedopping och svarthakedopping i Närke

Lage Johnson

Gråhakedopping och Svarthakedopping var under år 2011 SOF:s riksinventeringsarter.

Svarthakedoppingens uppträdande i landskapet har tidigare skildrats av Åke Pettersson i Fåglar i Närke nummer 2 1997. Gråhakedoppingen har dock ej behandlats tidigare. Här följer en redovisning av arternas uppträdande i landskapet Närke till och med år 2011.

Gråhakedoppingen har häckat i landskapet årligen sedan etableringen 1979. Antalet häckningslokaler har varit få. Dessa lokaler har dessutom varit tämligen välbesökta av ornitologer och därför har vi en god uppfattning om antalet häckande par per år.

Historik: Nedan listas alla fynd av gråhakedopping fram till och med 1978.

1925-06-01 1 ex hördes vid Kvismaren av Erik Rosenberg.

1954-02-19 1 ex omhändertogs på Geråsens gård i Viby socken nyligen avliden efter trolig nattlig kollision med elledning. Fågeln var en hane som lämnades in för konservering och montering.

1955-06-23 – 1955-07-01 1 ex höll till bland

skäggdoppingar på Biskopsvrak i Hjälmarén.

1961-01-06 1 ex hittas i snön strax norr om Örebro. Fågeln var oskadd och transporterades till öppet vatten i Vättern.

1963-03-07 1 ex hittades oljeskadat på Tisarens is. Fågeln behandlades och kunde sedan släppas i öppet vatten.

1965-08-22 1 ex ses ute på Storhjälmaren.

1965-11-05 Ytterligare 1 ex på Storhjälmaren.

1967-04-09 1 ex ses i Vibysjön.

1968-04-29 – 1968-07-21 1 ex uppehöll sig i Kvismaren.

1969-04-25 2 ex ses vid Kolja holmar Hjälmarén.

1971-06-10 1 ex ses i Kvismaren.

1974-10-07 1 ex ses i Rynningeviken.

1975-10-19 1 ex ses i Vibysjön.

1976-09-05 – 1976-09-19 1 ex ses i Velandasjön.

1976-09-22 1 ex ses vid Björkön, Hjälmarén.

1977-09-13 1 ex ses vid Stora Hammarsundet, Vättern.

1978-05-06 1 ex ses i Kvismaren.

Endast 17 noteringar understryker artens sällsynthet i Närke före etableringen. Av dessa 17 har tre exemplar kraschlandat vid nattliga flygturer efter öppet vatten.

Häckningar: Här följer en presentation av alla häckningslokaler i landskapet redovisade i etableringsordning. En årsvis redovisning

av alla häckningar finns i en längre version av denna sammanställning.

Östra Kvismaren

Första häckning skedde 1979. Högsta antal par är 14. År 2011 häckade 4 par.

1979 – 2011 har 128 häckningar skett.

Rysjön, Västra Kvismaren

Första häckning skedde 1985. Högsta antal par är 22. År 2011 häckade 4 par.

1985 – 2011 har 230 häckningar skett.

Gråhakedopping

Foto: Torbjörn Arvidson

Egbyviken, Segersjö

Första häckning skedde 1987. Högsta antal par är 2. År 2011 häckade 2 par.

1987 – 2011 har 36 häckningar skett.

Velandasjön, Västernärke

Första häckning skedde 1995. Högsta antal par är 1. År 2011 häckade 0 par.

1995 – 2011 har 7 häckningar skett.

Skagerhultsmossen, Västskär

Lokalen har endast hyst gråhakedopping år 2003 då två par häckade.

Oset, Örebro

Första häckning skedde 2003. Högsta antal par är 2. År 2011 häckade 2 par.

2003 – 2011 har 12 häckningar skett.

Segersjö dammar

Första häckning skedde 2006. Högsta antal par är 6. År 2011 häckade 5 par.

2006 – 2011 har 28 häckningar skett.

Venan – Rynningeviken, Örebro

Första häckning skedde 2007. Högsta antal par är 4. År 2011 häckade 4 par.

2007 – 2011 har 8 häckningar skett.

Nyängen, Västra Kvismaren

Första häckning skedde 2008. Högsta antal par är 2. År 2011 häckade 1 par.

2008 – 2011 har 4 häckningar skett.

Boglundsängen, Örebro

Lokalen har endast hyst gråhakedopping år 2009 då ett par häckade.

Sammanfattning av antal häckande par av gråhakedopping i Närke.

Högsta antalet par under en säsong är 27 år 2001.

Antal par 1979 – 1999

79	80	81	82	83	84	85	86	87	88	89	90
1	1	1	1	2	1	3	3	4	6	10	16
91	92	93	94	95	96	97	98	99			
18	20	20	21	19	20	23	21	20			

Antal par 2000 – 2011

00	01	02	03	04	05	06	07	08	09	10	11
21	27	24	14	16	15	13	21	15	18	19	22

Summa: 456 häckningar.

Svarthakedoppingen har häckat i landskapet årligen sedan etableringen 1949. Antalet häckningslokaler är betydligt fler än för gråhaken. Lokalerna ofta mindre till ytan och även mindre frekventerade av fågelskådare. Historiken i landskapet är snabbt avklarad för denna art då endast ett fynd gjorts före etableringen.

Historik: 1841-09-11. 1 ex 1k sköts i damm vid Frösvidal.

Häckningar: Här följer en kort redovisning av alla häckningslokaler i landskapet i etableringsordning. En årsvis redovisning av alla häckningar finns i en längre version av denna sammanställning.

Igeln, Pålsboda

Första häckning skedde 1949. Högsta antal par är 8. År 2011 häckade 0 par.

1949 – 2011 har 88 häckningar skett.

Kvarntorps industriområde

Första häckning skedde 1950. Högsta antal par är 3. År 2011 häckade 3 par.

1950 – 2011 har 31 häckningar skett.

Hammar, Kvismaren

Första häckning skedde 1951. Högsta antal par är 1. År 2011 häckade 0 par.

1951 – 2011 har 9 häckningar skett.

Himmersjön, Asker

Första häckning skedde 1959. Högsta antal par är 7. År 2011 häckade 0 par.

1959 – 2011 har 57 häckningar skett.

Gålsjön, Arboga

Första häckning skedde 1959. Högsta antal par är 2. År 2011 häckade 0 par.

1959 – 2011 har 6 häckningar skett.

Källviken/Fågelsjön, Östra Kvismaren

Första häckning skedde 1963. Högsta antal par är 8. År 2011 häckade 0 par.

1963 – 2011 har 47 häckningar skett.

Egbyviken, Segersjö

Första häckning skedde 1964. Högsta antal par är 2. År 2011 häckade 0 par.

1964 – 2011 har 6 häckningar skett.

Velandasjön, Västernärke

Första häckning skedde 1965. Högsta antal par är 10. År 2011 häckade 0 par.

1965 – 2011 har 74 häckningar skett.

Svarten, Lännäs

Första häckning skedde 1966. Högsta antal par är 2. År 2011 häckade 0 par.

1966 – 2011 har 4 häckningar skett.

Toftasjön, Arboga

Första häckning skedde 1967. Högsta antal par är 1. År 2011 häckade 0 par.

1967 – 2011 har 2 häckningar skett.

Hargedammarna – Hammar, Askersund

Första häckning skedde 1971. Högsta antal par är 17. År 2011 häckade 1 par.

1971 – 2011 har 212 häckningar skett.

Tysslingen

Första häckning skedde 1971. Högsta antal par är 1. År 2011 häckade 0 par.

1971 – 2011 har 4 häckningar skett.

Vibysjön, Vretstorp

Första häckning skedde 1972. Högsta antal par är 1. År 2011 häckade 1 par.

1972 – 2011 har 8 häckningar skett.

Lillsjön, Svennevad

Första häckning skedde 1977. Högsta antal par är 1. År 2011 häckade 0 par.

1977 – 2011 har 2 häckningar skett.

Rysjön, Kvismaren

Första häckning skedde 1982. Högsta antal par är 34. År 2011 häckade 4 par.

1982 – 2011 har 323 häckningar skett.

Fjugesta reningsverksdamm

Första häckning skedde 1983. Högsta antal

Svarthakedopping

Foto: Torbjörn Arvidson

par är 2. År 2011 häckade 0 par.
1983 – 2011 har 8 häckningar skett.

Vretstorps reningsverksdamm

Första häckning skedde 1996. Högsta antal par är 1. År 2011 häckade 1 par.

1996 – 2011 har 11 häckningar skett.

Värnsta, Viby

Första häckning skedde 1998. Högsta antal par är 5. År 2011 häckade 1 par.

1998 – 2011 har 50 häckningar skett.

Skagerhultsmossen, Västkärr

Första häckning skedde 1999. Högsta antal par är 2. År 2011 häckade 0 par.

1999 – 2011 har 5 häckningar skett.

Hagbydammen, Latorp

Första häckning skedde 2000. Högsta antal par är 2. År 2011 häckade 1 par.

2000 – 2011 har 7 häckningar skett.

Domarkärret, Almby, Örebro

Första häckning skedde 2001. Högsta antal par är 7. År 2011 häckade 3 par.

2001 – 2011 har 35 häckningar skett.

Ängsholmens grustag, Tysslingen

Första häckning skedde 2001. Högsta antal par är 3. År 2011 häckade 3 par.

2001 – 2011 har 26 häckningar skett.

Gustavsviks golfbana, Örebro

Första häckning skedde 2001. Högsta antal par är 2. År 2011 häckade 2 par.

2001 – 2011 har 13 häckningar skett.

Lertaget Kumla

Första häckning skedde 2001. Högsta antal par är 2. År 2011

häckade 0 par.

2001 – 2011 har 3 häckningar skett.

Venan - Rynningeviken Örebro

Första häckning skedde 2003. Högsta antal par är 6. År 2011 häckade 6 par.

Sammanfattning av antal häckande par av svart-hakedopping i Närke.

Högsta antalet par under ett år är 44 och inföll 2011.

Antal par 1949 – 1971

49	50	51	52	53	54	55	56	57	58	59	60
1	3	7	5	9	3	3	2	2	2	7	8
61	62	63	64	65	66	67	68	69	70	71	
5	3	5	5	7	10	18	17	13	11	15	

Antal par 1972 – 1994

72	73	74	75	76	77	78	79	80	81	82	83
15	22	20	27	28	35	22	22	25	26	22	21
84	85	86	87	88	89	90	91	92	93	94	
19	29	24	27	23	31	35	26	30	25	20	

Antal par 1995 – 2011

95	96	97	98	99	00	01	02	03	04	05	06
19	7	6	8	9	19	24	20	13	24	25	32
07	08	09	10	11							
33	33	28	38	44							

Summa: **1117** häckningar.

2003 – 2011 har 24 häckningar skett.

Oset, Örebro

Första häckning skedde 2004. Högsta antal par är 7. År 2011 häckade 7 par.

2004 – 2011 har 17 häckningar skett.

Atleverket, Örebro

Första häckning skedde 2004. Högsta antal par är 4. År 2011 häckade 4 par.

2004 – 2011 har 21 häckningar skett.

Boglundsängen, Örebro

Första häckning skedde 2008. Högsta antal par är 7. År 2011 häckade 7 par.

2008 – 2011 har 18 häckningar skett.

Lokaler som bara hyst häckande svarthakar under ett år redovisas nedan. Dessa lokaler har antagligen inte haft fler häckningar. Undantag kan förstås förekomma men i så fall i mycket liten utsträckning.

Lokalerna är Logsjön, Tångeråsa, Kullasjön, Brevens bruk, Hacksjön, Norra Ären, Åmmen, Bastedalen, Vättern,

Antal par 1949 – 1971 är ett par vardera året -53, -65 och 68.

Antal par 1972 – 1994 är år -76 (3) och -78(1).

Antal par 1995 – 2011 är ett par år -99.

Summa: 7 häckningar.

Stort tack riktas till de som lämnat uppgifter på Svalan om dessa arter under 2011. Särskilt behjälpliga under året har varit: Bo Ståhl, Bernt Jerlström, Ronnie Lindquist, Leif Sandgren, Håkan Johansson, Lennart Eriksson, Thomas Eriksson, Tage Carlsson, Kent Haltunen och Michael Andersson. ◀

Artracet 2012-01-07

Åke Lorin

Den sjunde januari 2012 genomfördes NOF:s årliga vinterrace. Där gäller det att observera så många fågelarter som möjligt inom landskapet Närke mellan kl 00.00 och 16.00. Tävlingsförutsättningarna var gynnsamma. I stort sett vindstilla och möjligt att höra fåglarna och goda förutsättningar att upptäcka nya arter eftersom vintern fram till tävlingsdagen hade varit mild och Hjälmarens bara var isbelagd i de grundare vikarna. Södra Hjälmarens var isfri.

Antalet lag, 13 st., var rekordhøgt och hela 45 skådare deltog. Ett lag mer än åren 2008 och 2010. Totalt observerades 83 arter, vilket historiskt sett är ett høgt antal, bara en art ifrån rekordåret 2007 då 84 arter sågs. Det året lyckades Ola Strand och Leif Sildén plocka in 69 arter, d.v.s. 82 % av dem som ”var möjliga”.

I år vid resultatgenomgången på Gröna Grodan i Örebro visade det sig att LAG 1, The Dream Team, d.v.s. Ola Strand och Leif Sildén, åter segrade med 67 noterade arter (81 % av ”möjliga”).

Och det med god marginal till tvåan. Sällsynna fågelarter som noterades var svarthakedop-

Bläsgås av "vår" ras albifrons. Jfr. sid 27. Foto: Torbjörn Arvidson

Artrace 2012 Resultattabell

Här följer respektive lags artlista: (Ljusgrå - sedda av alla lag, mörkgrå - sedd av ett lag)

Lag nr	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Art /Summa	67	64	60	58	57	56	54	52	51	48	46	45	30
Knölsvan	x	x	x		x		x				x		
Sångsvan	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Sädgås	x	x		x		x	x		x				
Bläsgås	x	x				x	x		x				
Grågås	x	x		x	x						x		
Kanadagås	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Snatterand		x		x	x			x	x				
Gräsand	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Bläsand		x	x		x			x	x	x	x	x	x
Vigg	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Svärta	x	x	x	x	x	x	x		x	x			
Knipa	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Salskrake	x	x	x	x	x	x	x	x		x	x	x	x
Småskrake					x						x		
Storskrake	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Orre				x	x								
Fasan		x				x		x					
Storskarv						x		x					
Smådopping	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Skäggdopping	x	x	x	x	x	x		x		x			
Svarthakedopp	x	x	x	x		x		x					
Gråhäger	x	x	x	x		x		x		x			
Havsörn	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Duvhök	x				x						x		
Sparvhök	x												
Ornvårk	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Fjällvråk	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Kungsörn											x		
Sothöna	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Skrattmås	x												
Fiskmås	x	x	x	x	x	x	x	x	x		x		x
Gråtrut	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Havstrut	x	x	x	x	x	x	x	x					
Tamduva	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Ringduva	x	x	x			x	x				x		
Turkduva	x	x	x					x	x		x		
Sparvuggla		x	x	x									
Kattuggla	x	x	x			x	x	x					
Päruggla		x											
Gråspett								x			x		
Gröngöling			x		x						x		
Spillkråka	x	x	x		x	x	x		x	x			
St. Hackspett	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
M. Hackspett	x	x	x			x	x						
Tretåig hacksp			x				x		x				x
Sidensvans	x	x		x	x			x		x	x	x	x
Strömstare	x	x	x	x		x			x				
Gärdsmyg	x	x		x	x			x					x
Rödhake				x				x	x				x
Koltrast	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Björkrast	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Kungsfågel	x	x	x	x	x	x	x		x	x			
Stjærtmes	x	x	x	x	x		x	x	x				x
Entita	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Tallita	x	x	x	x	x	x							
Tofsmes	x		x	x			x		x	x			
Svartmes	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Blåmes	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Talgoxe	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Nötväcka	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x

Lag nr	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Art /Summa	67	64	60	58	57	56	54	52	51	48	46	45	30
Trädskrypare	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x		x	x
Varfågel	x	x	x	x	x	x					x	x	
Nötskrika	x	x	x	x	x	x	x				x	x	x
Skata	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Kaja	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Kråka	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Korp	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Stare	x	x											
Gråsparv	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Pilfink	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Bofink	x							x					
Grönfink	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Steglits	x	x	x			x	x	x					x
Grönsiska	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Vinterhämling					x								
Gråsiska	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Snösiska				x	x	x	x	x	x				
M. Korsnäbb	x				x	x	x	x					
St. Korsnäbb	x												
Domherre	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Stenknäck	x	x			x	x	x	x	x	x	x		
Gulspurv	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Sävsparv					x								
S:a 83 arter	67	64	60	58	57	56	54	52	51	48	46	45	30
Lagsnitt	53												

ping, snatterand, svärta, småskrake, bläsgås, gråspett, tretåig hackspett, vinterhämling och snösiska.

Sammansättning av lagen i resultatordning:

Lag 1 The Dream Team - Leif Silden och Ola Strand.

Lag 2 Fyrtornet och släpvagnarna - Andreas Sandberg, Peter Gustafson, Anders Carlberg och Håkan Persson.

Lag 3 Fjällrävarna - Magnus Friberg och Ola Erlandsson

Lag 4 Bablar med snablar - Hasse Molin och Per Karlsson Linderum

Lag 5 Team Thuvander - Roland Thuvander, Claes Nordell och Matts Deubler

Lag 6 Ronny och Raggarna - Anders Jacobsson, Anders Karlsson, Ronny Nilsson, Christer Sölveling och aspiranten Ulf Mörnerud.

Lag 7 Småknattarna - Albin Lundkvist, Andreas Tranderyd och de taggade aspiranterna: Filippa Landström, Rikard Ericsson, Oscar Axelsson, Edvin Elmroth och Erik Elmroth.

Lag 8 Skådar bäst som skådar sist - Åke Lorin, Helny Olsson, Ronnie Lindqvist och Bernt Jerlström.

Lag 9 Sydspanarna - Björn Ander, Tage Carls-

son, Billy Lindblom och Mårten Gustavsson
Lag 10 LarsOves Birdteam - Ove Pettersson
och Lars Karlsson

Lag 11 Druttarna - Bernt Bergström, Håkan
Carlestam, Bengt Karlsson och Olle Liljedahl.

Lag 12 Invalidos - Håkan Ellehammer, Hå-
kan Nikander och Mikael Magnusson

Lag 13 Rapphönorna - Ami Sundén, Mona
Alm och Gunilla Persson.

Vilka arter respektive lag såg framgå av sepa-
rat tabell liksom segrarnas berättelse om hur
de bar sig åt för att hitta alla arter. ◀

Segrarnas berättelse

Ola Strand

Kl. 06:00, Leif rullar in på gården nästan på
överenskommen tid. Min goda vän som är al-
lergisk mot att komma i tid har nästan lyck-
ats. Det är stort, den här dagen kan bli något...
Vi hade en fin svit på artracen för några år se-

dan, men under senare år har vi fått se oss be-
segrade av rekningsmaskinen Fyrtornet och
Släpvnarna. I år är vi taggade, vi ska ta till-
baks titeln. Vi måste göra något annorlunda, vi
måste förändra oss. En snabb analys gör gäl-
lande att möta Fyrtornet med anhang på deras
villkor funkar inte, vi kan inte lägga veckor på
att reka, vi måste hitta ett annat angreppssätt.
Vi får helt enkelt göra det vi är bra på, skåda,
slita och värka fram fågel genom hårt, envetet
slit i fält. Vi får helt enkelt spela vårt spel på
vår planhalva. Hur då? För det första måste vi
minimera restid och maximera skådartid i fält.
Vi väljer fyra biotoper med kort restid och hål-
ler oss till planerad körplan men med vissa av-
stickare. Vi prioriterar bort Västernärke med
gråspett, tretåig hackspett, nötkråka, mm. Den
andra delen av planen blir att hålla laget på
topp konstant, för att nå ett maximalt genom-
förande. Vilket innebär att hålla ett konstant
energi- och koffeinflöde till våra i övrigt så
välnärda kroppar. Jag är sedan många race av-
satt som både Trivseltorsten och kaffekokare
(efter mitt tilltag att blanda mjölk och socker
i kaffetermosen), så dessa ok har lagets andra

*Upplev naturen närmare
med en kikare från oss*

*Swarovski * Steiner * Pentax * Focus*

kikarproffsen

A-FOTO
BUTIK & ATELJE

Filarevägen 3 Lillån (bredvid Toyota bil)
019-250623 www.a-foto.se

hälft axlat med bravur. Denna punkt på vårt förbättringsprotokoll tog vi så hårt på att kl 07:00 hade vi redan hunnit med 2 koppar kaffe, varsin Red Bull och ett paket Singoalla.

Vi styrde kosan mot Breven, med ett första stopp vid Atle. Direkt när vi klev ur bilen hördes ett popopopo. Päruggla! Päruggla? ... Ehh päruggla? Jodå, men lite väl klockren! Är det någon som busar med oss? Vi tar oss närmare ugglan vars rop ekar mellan husen och är svårlokaliserat, den sitter lågt. Det var kortläsaren till Branzells som fått fnatt. Ingen päruggla med andra ord. Nästa stopp blir vid slussen för att leta efter ringduvor som var rapporterade på kvällskvist kvällen innan. Jag hade för bråttom för att plocka på mig jacka utan sprang omkring i pikétröja och handjagare i vinternatten när en svart Volvo V 70 stannade och passageraren började ropa något och vinkade oss till sig. Helt övertygade om att det var Håkan Perssons Volvo och Fyrtornet, så kom några giftiga repliker tillbaks... Nu förhöll det sig emellertid så att det inte var Håkans Volvo... det var samma poliser som tog mig för fortkörning i Hjortkvarn för en månad sen, de undrade varför vi sprang omkring i vinternatten i kortärmat, handkikare och spanade uppåt mot USÖ? Ja, man kan undra varför. Men detta glömde vi snart, vi stannade till vid Fiskinge för att försöka få en skymt av sädgässen som rapporterats dagen innan. Vi visste inte var, men vi tänkte att med hjälp av billjusen kunde vi kanske se gässen om de hade den goda smaken att sova kvar på fälten. Så inne i Fiskinge by ställde vi oss på tvären på några ställen och lät strålkastarna på Leifs Toyota göra jobbet. Inga gäss. Vi vänder vid parkeringen vid Fiskinge. Men väl där kommer en traktor från byn i en i sådan fart att hela maskinen studsar fram, ett varvtal på en lågvarvig dieselmaskin som får det att skära sig i en maskinförsäljares öron. En aura av ren ilska låg ca 200 m före traktorn. Vi vet inte vad som orsakat

denna reaktion, vi hade krupit i 15 km/h genom byn. Kanske var det vårt suspekta beteende att lysa upp åkrarna. Hur som helst, vi hade inte tid med en diskussion, så vi fick smyga iväg via Via istället. Nu kom vi istället för sent till Breven, så pärugglor var bara att glömma. Vi slet hårt i skogen, men inga ugglor och inga höns. Vi bommade även svartmes. I Brevenskogarna mötte vi lag Mellösa som sken i kapp med Leifs H4:or. De såg så segervissa ut att vi bägge höll på att falla i den numera berömda Brevenkoman. (Ett apatiskt tillstånd då man funderar på varför man inte ligger i en varm skön säng och sover).

Nästa stopp Hjälmaren - full pott. Nåja, stor-skarv missade vi. Och bergand och brunand var också borta, men då borde även våra kollegor i de andra lagen missa dem. Odensbacken, där jag haft både bofink och bergfink samt fått tips om fasan, gav noll. Därefter gjorde vi något vi inte är stolta över. Vi skippade vår hemmalokal Kvismaren och attackerade Oset istället. Salskrake, stenknäck, mindre hackspett och gärdsmyg trillade in rätt snabbt. Vi fick tips på svartmes från en granne i Uggeboda, så vi åkte dit och fick den. Ett sista försök på berguv och sen målgång. Med övertygelsen att vi skulle hamna på 3:e eller 4:e plats klev vi in på f.d. Hamncaféet. Vi hade flytet med oss och vann. Herr Sildéns nästan-komma-i-tid-start, gav oss som vi trodde, en bra dag! ◀

Stenknäck

Foto: Torbjörn Arvidson

Rapport från atlas-mötet 2012

Michael Andersson

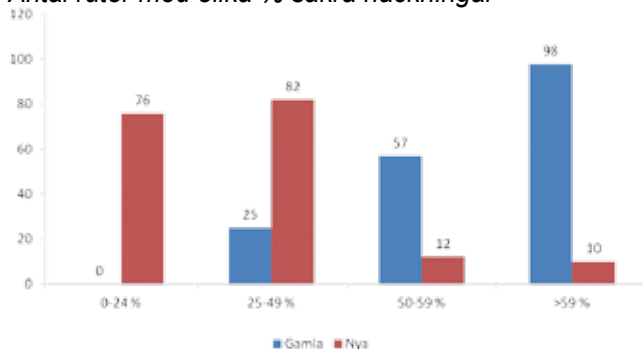
Vid årets atlasmöte avhandlades flera intressanta frågor. Sören Svensson gjorde jämförelser mellan den nuvarande och den förra atlasinventeringen, Billy Lindblom och Albin Lundkvist berättade om trevliga fågelmöten och erfarenheter från sin långa fältsäsong 2011 och Jan Gunnarsson initierade en diskussion om vindkraften och fåglarna.

Sören Svensson, som ledde den nationella atlasinventeringen 1974-84, presenterade en spännande jämförelse av kvaliteten på atlasinventeringen 1974-84 och vår pågående inventering. Sören noterade att den nuvarande atlasinventeringen ännu inte nått upp till den förras kvalitet. Han berättade att Närke blev väldigt bra inventerat i den förra atlasinventeringen. Då redovisades 180 rutor och man konstaterade att Närke i genomsnitt hyste 92 fågelarter per atlasruta (5 x 5 km). I medeltal rapporterades den gången 56 arter per ruta (61 % av arterna) som säkra häckningar. Sören hade tittat på vår nuvarande atlasinventering så här långt genom offentliga data i Svalan. Han påpekade att knappt 50 atlasrutor har 80 arter eller mer, och att andelen säkra häckningar är låg generellt sett i den pågående atlasinventeringen. För att kunna göra bra jämförelser mellan då och nu för alla fågelarterna måste vi därför sträva efter att höja kvaliteten genom att få högre häckningskriterier för alla arter, menade Sören. Han sa att ett vanligt misstag inventare gjorde i den förra inventeringen var att lägga mycket tid i sin ruta under våren. Det är lättare att få höga häckningskriterier senare på säsongen, i juni-juli, då alla fåglar har ungar och det är så lätt att få höga häckningskriterier. Men då hade många fågelskå-

dare redan tröttnat, efter att ha ägnat våren åt inventering. Kanske är det samma problem i Närke nu som då? Sören berättade vidare om en studie han gjort tillsammans med Jean-Michel Roberge som visar att man behöver lägga ner minst 40-45 timmar per atlasruta för att få den hyggligt välinventerad. Han påpekade att det också är viktigt att besöka alla olika biotoper inom sin ruta för att få med så många arter som möjligt förutom att det gäller att förlägga de flesta besöken i juni och juli. Man kan ju få intrycket att Sören tyckte att vår inventering har stora brister, men på en fråga från publiken protesterade Sören. Han menar att det hittillsvarande resultatet faktiskt är ganska bra, särskilt om vi förlänger inventeringsperioden och höjer andelen konstaterade säkra häckningar. Sören såg positivt på vårt arbete med inventeringen och hoppades att vi skulle klara den satsning som nu behövs. Han betonade att det är ett viktigt arbete för att kartlägga förändringar i fågelfaunan regionalt. Den nationella svenska häckfågeltaxeringen, som Sören var med och startade, har en helt annan inriktning och ger inte resultat jämförbara med den geografiska upplösning som vi får i atlasinventeringen. Den syftar istället till att beskriva trenderna för de allmänna fågelarterna från år till år på nationell bas. Avslutningsvis gjorde Sören reklam för en bok som kommer i vår, där data från bl. a Svenska häckfågeltaxeringen ligger till grund för en skattning av hur många exemplar av alla Sveriges fåglar det finns.

Sörens anförande väckte många frågor, bl. a

Antal rutor med olika % säkra häckningar

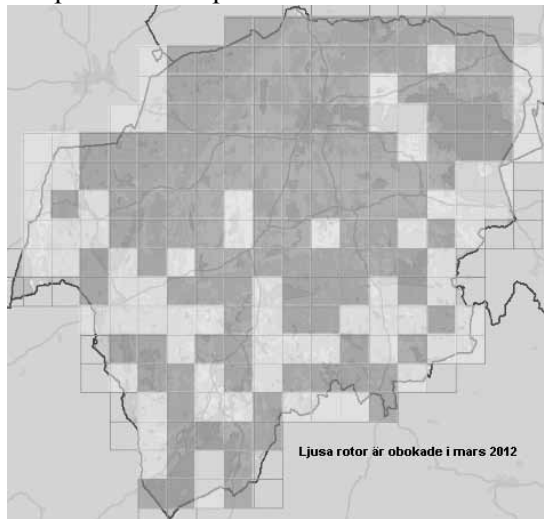

om vad som avses med olika häckningskriterier, hur säker man kan vara på att en fågel häckar, vilka kriterier som är mest användbara för olika arter och om vi ska förlänga tiden för inventeringen. Alla verkade tycka att det är viktigt att förlänga inventeringen till år 2014, så att vi kan höja kvaliteten på våra data.

Albin och Billy berättade om sitt inventeringsår 2011, visade Billys fågelbilder och ljudupptagning av sjungande busksångare. De tipsade om bra inventeringsknep, som t ex att ta med sig cykel på bilen, så man kommer förbi vägbommarna och ändå inte måste gå till fots. På NOF:s hemsida finns mer att läsa om deras föredrag.

Jan Gunnarsson initierade en diskussion om vindkraften och den blev livlig och lång. Han undrade om atlasinventeringen kan användas för att kartlägga särskilt skyddsvärda fågelområden, som inte bör exploateras genom etablering av vindkraftverk. ◀

Fortfarande finns många obokade rutor som söker sin inventerare. Särskilt i södra och västra Närke finns många obokade rutor kvar. Se ljusa rutor på karta. Fortsätt att rapportera alla observationer med häckningskriterier i Svalan /Artportalen från platser du besöker!

Närkes Ornitologiska Förenings verksamhetsberättelse för år 2011

Under verksamhetsåret 2011 har föreningen, liksom tidigare år, genomfört ett flertal aktiviteter, som engagerat såväl föreningens medlemmar som allmänheten. Föreningsmöten, samt exkursioner och resor både inom och utanför Närke har avlöst varandra. Ett omfattande arbete har också lagts ner av föreningens medlemmar avseende fågelskyddsarbete, inventeringar och ringmärkning. Särskilt bör föreningens livaktiga ungdomsverksamhet framhållas och att föreningen nu har två tjejskåddargrupper. Tre nyheter för 2011 var deltagandet i Fågeltornskampen, Atlasinventeringstävlingen och de s.k. mikroskådningsexkursionerna (vilket innebär lättare fågelskådning i närmiljö).

Föreningen hade vid årets slut 510 medlemmar. Förutom att man erbjuds intressanta mötesprogram och får möjlighet att delta på spännande exkursioner och resor får man tidningen Fåglar i Närke. Medlemskapet innebär också att man stödjer och efter förmåga även kan delta i betydelsefullt fågelskyddsarbete.

Den ekonomiska situationen är tillfredsställande och föreningen uppvisar en vinst för verksamhetsåret 2011. En utförlig ekonomisk rapport för 2011 och budget för 2012 bifogas.

Föreningsmöten

Mötena har, som tidigare år, i princip ägt rum tredje torsdagen i varje månad (med undantag för sommarmånaderna och julmånaden) i Vasakyrkans lokaler, Vasagatan 6-8.

20 jan: Juhani Vuorinen berättade under rubriken "Pungmes – vassens falske riddare". 45 personer deltog.

17 feb: I samband med årsmötet föreläste Åke Pettersson om fågelräkning. 36 personer deltog.

17 mar: Anders Wirdheim föreläste om fågelskydd. 26 personer deltog.

14 apr: Magnus Friberg visade bilder från Kvisaren. 45 personer deltog.

15 sep: Christian Cederroth föreläste om fåglar. 82 personer deltog.

20 okt: Tomas Haraldsson föreläste om fågel-

skådning i Syrien. 48 personer deltog.

17 nov: Ingmar Lind visade film. 96 personer deltog.

Även i år har vid inomhusmötena Bengt Jalsborn och Tage Carlsson anordnat lotterier med vinster i form av fågelholkar och annat material som skänkts till föreningen – ett fint bidrag till föreningens kassa. NOF har också, i samarbete med konstnären Stefan Gustafsson, tagit fram ett fint tackkort att överlämna till föreläsarna på våra inomhusmöten.

Exkursioner inom Närke

8 jan. Tävlingen ”Artracet” ägde rum. 25 personer deltog.

6 feb. Exkursion till Garphyttan med Helny Olsson och Bengt Jalsborn. 16 personer deltog.

26 feb: Ugglor i Brevensskogarna med Stig Ene-tjärn. 25 personer deltog.

12 mar: Ugglexekursion med Ledare Ronnie Lindqvist. Atle bergtäkt, Snavlunda och Grönsjön besöktes. 15 personer deltog.

10 apr: Vårexkursion till Yxnäset. Samarrangemang med Östernärkes Naturvårdsförening. Ledare: Gunnar Nilsson. 31 personer deltog.

16 apr: Vårexkursion till Kvismaren med Anders Kronhamn. 13 personer deltog.

30 apr: Exkursion till Klåvudden med Ronnie Lindqvist. 8 personer deltog.

5 maj: Dubbelbeckasiner i Rånnesta, Tysslingen, med Ronnie Lindqvist. 22 personer deltog.

7 maj: På Fågelskådningens dag hade Finland utmanat Sverige i landskampen ”Fågeltornskampen”. Arrangemanget blev lyckat och uppmärksamades i media. 27 personer deltog och ca 150 personer besökte tornen. Finland vann.

14 maj: Microskådning i Stadsparken/Stora Holmen med Ronnie Lindqvist. 6 personer deltog.

20 maj: Microskådning i Kilsbergen och Vargkitteln med Ronnie Lindqvist. 8 personer deltog.

21 maj: Förmiddagspromenad runt Boglundsängen med Ronnie Lindqvist. 7 personer deltog.

28 maj: Microskådning i Karlslund med Hans Waern. 10 personer deltog.

Maj: Fem guidningar i Oset har ägt rum under ledning av Olle Liljedahl, Lars Johansson, Åke Lorin och Kent Halttunen. Sammanlagt 91 deltagare.

4 jun: Nattfågellyssning runt Tysslingen och i Kilsbergen med Kent Halttunen och Bengt Jalsborn. 14 personer deltog.

11 juni: Atlasinventeringstävling under ledning av Ronnie Lindqvist och Michael Andersson. 2 lag à 2 personer deltog och inventerade varsin ruta i Åsbrotrakten.

17 sep: Microskådning i Rynningeviken med Ronnie Lindqvist. 16 personer deltog.

23 okt: Fågelexkursion till Yxnäset tillsammans med ÖNF. 25 personer deltog.

5 nov: Salskrakar vid Engelbrektsbolmen och Katrinelund, med Ronnie Lindqvist. 7 personer deltog.

3 dec: Örnkoll i Kvismaren med Ronnie Lindqvist. 16 personer deltog.

Exkursioner utanför Närke

22-25 sep: Resa till Blekinge/Falsterbo. 12 personer deltog.

13-16 okt: Resa till Öland. 12 personer deltog
Överskott från resorna har skänkts till SOF:s ortolansparvsprojekt.

Tyvärr blev resorna till Sörmland i april och resan till Gotland och Stora Karlsö i juni inställda pga för få anmällda.

Ungdomsverksamhet

Ungdomsledare har under året varit Andreas Tranderyd, Albin Lundkvist, Ann-Margret Elmroth och Ami Sundén. Ungdomsgruppen har bestått av 9 aktiva ungdomar, 4 flickor och 5 pojkar. Gruppen har gjort sammanlagt 10 exkursioner, varav vissa har samordnats med NOF:s övriga exkursioner. Bl.a har ungdomsgruppen deltagit i fågeltornskampen. Nytt för i år är att styrelsen beslutat att ungdomsgruppen kan ansöka om ekonomiskt bistånd av föreningen i samband med aktiviteter.

Kurser och studiecirklar

NOF har arrangerat en nybörjarcirkel under ledning av Ulf Jorner och Bengt Jalsborn med 10 träffar (5 inomhus och 5 utomhus). Cirkeln bygger på boken ”Börja skåda fågel”, som de åtta deltagarna fick varsitt ex av.

NOF har under året haft två tjejfågelskådarkurser igång som träffats vid ett flertal tillfällen och genomfört exkursioner i Närke. Den ena har letts av Annika Lorin och den andra av Ami Sundén och Åsa Bengtsson.

Den s.k. onsdagsgruppen i NOF har träffats under

Domherre

Foto: Torbjörn Arvidson

alla onsdagar hela 2011. Vid merparten av träffarna har de varit 10-14 deltagare. De skådar fågel vid Oset, Rävången-Venan, Tysslingen, Kvismaren m.m. Gruppen firar i år 10-årsjubileum. Onsdagsgruppen har sitt ursprung i Lars Bagges och Leif Sandgrens fågelkurser, men har under de senaste åren träffats "på egen hand".

Fågelskyddsarbete, inventeringar och ringmärkning

Även under 2011 har såväl under vår- som höstsåsong ringmärkning genomförts vid Rynningeviken av Leif Sandgren och Lennart Eriksson. 1 447 fåglar av 53 arter ringmärktes under året – flera mer ovanliga arter bl. a. en ny märkart - videsparv.

Havsörnsräkningen vid Hjälmaran genomfördes den 5 mars. Flera av NOF:s medlemmar deltog.

Under året har extra kraft lagts på öka Atlasinventeringen, vilket haft resultat. Den 22 januari arrangerades ett inspirationsmöte där Skånes Ornitologiska Förening föreläste om hur de arbetat med atlasinventeringen (28 personer deltog). I juni arrangerade NOF världens första Atlasinventeringstävling. Ett ökat antal bokade rutor och nytillkomna inventerare har konstaterats. NOF bidrog i arbetet att äska pengar så att Länsstyrelsen kunde anställa två avlönade inventerare under ca två sommarmånader, läs deras artikel i FiN nr 3, 2011. Arbetet med att söka pengar till år 2012 pågår. Totalt är 52 personer engagerade som atlasinventerare och de har ansvar för 133 rutor. Det återstår 76 rutor som är obokade.

Föreningen har under året svarat på ett flertal remisser angående olika ärenden, bland annat flera fall av vindkraftsfrågor. Bl.a har representant från

NOF:s styrelse deltagit på möten med Laxå kommun i deras arbete att ta fram en vindkraftsplan och informerat om SOF:s vindkraftspolicy. En kontakt med SOF:s vindkraftshandläggare har också tagits. Styrelsens arbete med remisser har beskrivits i artikel i Fåglar i Närke, nr 1 2012.

Fågelakuten görs känd genom Fåglar i Närke och "fågeldoktorn" Staffan Ullström fortsätter sin verksamhet med att få skadade fåglar på vingarna igen. Kontaktpersoner har varit Leif Sandgren, Tage Carlsson och Leif Bertilsson.

Den regionala rapportkommittén (rrk) har fortsatt sin verksamhet. Anders Kronhamn avgick under året och ersattes av Magnus Friberg, övriga ledamöter är Lage Johnsson (sammankallande), Peter Gustafson, Andreas Sandberg och Johan Åhlén.

Hemsidan

Hemsidan (www.nofnet.se) förbättras kontinuerligt och utgör en allt viktigare kommunikationsplats både för föreningens medlemmar och andra intresserade. Ansvarig för hemsidan är Håkan Persson.

Fåglar i Närke

Vår medlemstidning utkommer med fyra nummer per år och rörer stor uppskattning både av NOF:s medlemmar och SOF-medlemmar runt om i landet. Tidningens redaktion består av Åke Lorin (redaktör), Ann-Margret Elmroth, Helny Olsson, Marianne Johansson och har under året fått förstärkning av ytterligare en medlem i form av Magnus Helleryd. Staffan Ullströms fågelakvareller har även i år lyst upp tidningens omslag. Föreningen är redaktionsmedlemmarna ett stort tack skyldig för deras arbete med tidningen.

En medlem har skänkt inbundna nummer av vår medlemstidning Fåglar i Närke 1978-1990, vilket ledde till beslutet att även binda in övriga nummer. Framöver kommer alltså samtliga nr av Fåglar i Närke att finnas inbundna.

Övrigt

NOF har fått en större donation böcker och under året har böckerna märkts upp och en förteckning har utarbetats. Detta utgör grunden för NOF:s nya bibliotek som är inhytt i föreningslokalen på Hagmarksgatan. Förteckningen finns på hemsidan och

Forts sid 23

Vem är Tage Carlsson?

En presentation av någon vi träffar på i våra fågelmarker!

Text och bild av Marianne Johansson

Namn: Tage Gunnar Carlsson

Född: Viby för många år sedan, 80+

Bor: I stuga med adress Sjöstorp Karlsborg, Vretstorp

Familj: En dotter och en son, 4 barnbarn och är särbo.

Yrke: F.d. egenföretagare inom byggnadsbranschen i Örebro.

Medlem i:

Viby Hembygdsförening. Styrelseledamot och ledare för byggnadsvårdskommittén. **Föreningen Vibybygden.** Kontaktsman för vass, fiske, och badplats. **Östernärkes Naturvårdsförening, Sveriges Ornitologiska förening, Club 300** Sett 362 arter i Sverige. **Närkes Ornitologiska Förening.** F.d. styrelseledamot och sälj/holkansvarig. **IF Start.** Medlem sedan 1948. Medeldistanslöpare. **Vretstorps IF m. fl.**

Det visste du inte: Har sprungit tre maratonlopp; Coventry, England en gång och Göteborg två ggr. Och sprungit sju Lidingölopp. Har åkt Vasaloppet elva ggr. Tycker om att fjällvandrar, fiska röding och plocka hjortron. Har byggt Vibytornet vid Vibysjön tillsammans med Svenåke Josefsson och Leif Hildingsson. Skogshuggare på fritiden. Två Atlasrutor, en vid Vibysjön och en skogsruta vid stugan där han bor. Lagar världens godaste potatisgratäng med mycket vitlök.

Var gjorde du vid värnplikten?

Jag var timmerman i 13 månader vid Stockholms Örlogsstation och stationerad på sjömåtningsfartyget Gustaf af Klint. Vi jobbade med att mäta djupet i Kattegatt mellan Sverige och Danmark. Ibland påträffades minor i vattnet då detta var efter kriget. Då gällde det att vara försiktig. Var även med på Belos utbåtsbärgaren, den som var med vid Vasaskeppets bärgning men det var efter min tid. Var med och bärgade kanoner från gamla vrak utanför Ölands södra udde.

Största tabben?

Missade en seglats med försvarets segelfartyg Gladan och Falken. De skulle segla på en Västindientur. Jag fick erbjudandet att följa med som timmerman. När blanketten var ifylld utom sista frågan fick jag klart för mig att jag skulle mucka 14 dagar efter de andra, som var kvar på land, då seglatsen slutade två veckor efter muckdatum. "Nej aldrig, då följer jag inte med!" Så det blev inget Västindien!

Intresset för fåglar?

Intresset väcktes mycket tidigt! Far hade tama talgoxar som han matade ur handen så då ville jag göra likadant. Vid de första fjällturerna ville jag ta reda på vad det var för fåglar som vi såg. Så det var bara hem och läsa på. Sedan har intresset eskalerat med åldern! Vi har även sett myskoxar i vilt tillstånd. Fjällturerna har nu pågått i 50 år och än är det inte slut.

Favoriter?

Kajorna tillhör en av favoritarterna. De sitter alltid två och två och plockar på varandra, det

Forts sid 22

ser så kärt ut. Annars är det härfågeln med sin vackra fjäderdräkt som är nummer ett tycker jag. Favoritskådarplast är Vibysjön och Sankängen där många fina rariteter har visat sig under årens lopp. Vit och svart stork, amerikansk knipa, brednäbbad simsnäppa och snögås är några av dem. Spanien med Pyrenéerna är favoritresmålet för skådarresor. Där har jag kryssat både murkrypare, lammgam och stortrapp och småtrapp m fl.

Sist men inte minst matsäcken! Det ska vara stekt äggmacka och choklad eller the. Gärna en frukt av egen produktion, äpple eller päron. Och en whiskey till rariteterna.

Vad är på gång nu?

Föreningen Vibybygden har fått bidrag (1,5 milj.) från EU och Leaderprojektet så vi bygger en ny brygga vid Vibysjön och en gångstig rund sjön. Och vid Sankängen ska byggas en plattform för fågelskådare. Syftet med Leaderprojekt är att med stöd av lokal kunskap och lokalt engagemang uppnå målsättningar för utveckling av landsbygden. ◀

Riksinventeringsarter 2012

Helny Olsson

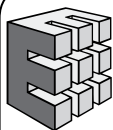
I år är det våtmarksarterna rördrom och dvärgmåså som är riksinventeringsarter.

Båda har inventerats tidigare. Rördromen ökade fram till 2000, men därefter har ökningen avstannat. Även dvärgmåsen inventerades 2000. Den har ökat kraftigt och ökningen har fortsatt.

Syftet med riksinventeringarna är att få ökad kunskap om förändringar i fågelfaunan.

Alla NOF:are kan bidra med att i Artportalen (eller Svalan om den är kvar) rapportera alla observationer av dessa arter. För att göra tolkning möjlig behövs att vi anger närmare var den sågs/ropade. Inte t.ex. Kvismaren, Ormkärrsplattformen utan Killingemaden, Hammarmaden eller Östra Kvismaren, gärna med tillägg som norra delen om så är fallet.

Använd gärna de kartor som finns över fågellokalerna Oset, Kvismaren m.fl. på hemsidan. ◀

Ekonomas

Redovisningskonsult AB

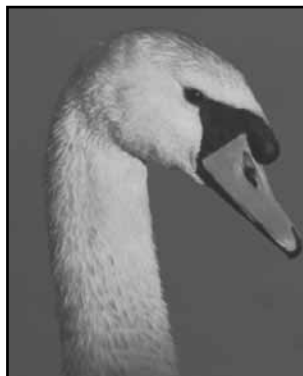
Tel. 019-58 10 45

har bidragit till detta nummer av
Fåglar i Närke

trio tryck

Tel. 019-20 74 30 • Box 1504 • 701 15 Örebro
www.triotryck.se • triotryck@triotryck.se

har bidragit till detta nummer av
Fåglar i Närke

www.faglarifocus.com

Westerqwarn/Knytpunkten

Strömsholm 14-15 april

VÄLKOMMEN!

FÅGLAR I
FOCUS

Från sid 20

RESULTATRÄKNING

Intäkter	2011	2010
Medlemsavgifter	79 030	79 080
Annonser	11 000	8 500
Entreetäkter	6 990	2 520
Gåvor	1 090	660
Försäljning	18 922	14 205
Bidrag studiefrämjandet	2 500	3 000
Deltagaravgifter	0	5 160
Ränteinkomster	1 217	231
SUMMA INTÄKTER	120 749	113 356
Kostnader	2011	2010
Tryckning av F i Närke	- 55 600	- 55 600
Inköp av mtrl för försäljn.	- 7 050	- 12 076
Inköp aktiviteter	- 250	- 6 042
Föreningsmöten	- 23 461	- 21 411
Porto	- 8 780	- 8 900
Övriga kontors- o exp. kostnader	- 1 747	- 6 057
Kostnad för hemsida	- 447	- 447
Lokalhyra	- 2 472	- 3 172
Deltagaravg. Resekostn., gåvor m.m.	- 1 395	- 5 475
Förbrukningsinventarier	0	- 1 060
Bankkostnader	- 2 872	- 2 935
SUMMA KOSTNADER	- 104 074	- 123 175
ÅRETS RESULTAT	16 675	- 9 819

NOF:s medlemmar är välkomna att kontakta styrelsen om de önskar låna böcker. Artikel om invigningen publicerades i Fåglar i Närke.

NOF har fått diverse förfrågningar under året. Bland annat har medlemmar av NOF guidat Friluftsförbundets ledare en fågelskådarekväll i maj.

Funktionärer

Under det gångna året har styrelsen bestått av: Hans Waern, ordförande och kassör. Ulf Jorner, vice ordförande och programansvarig för inomhusmöten. Ronnie Lindqvist, exkursionsansvarig. Håkan Carlestam, biträdande exkursionsansvarig. Ami Sundén, tjejgruppssamordnare, Kent Halttunen, mediakontakt och kontakt med webbmaster, Bengt Jalsborn, försäljningsansvarig och lotteriansvarig. Anders Kronhamn Inventeringsansvarig. Lena Holm, sekreterare.

BALANSRÄKNING

Tillgångar	2011	2010
Diverse fordringar	2 947	2 500
Kassa	80	115
Plusgiro	27 378	7 180
Bank	73 336	54 745
SUMMA TILLGÅNGAR	103 741	64 540
Skulder och eget kapital	2011	2010
Eget kapital	41 657	51 476
Årets resultat	16 675	- 9 819
SUMMA EGET KAPITAL	58 332	41 657
Leverantörskulder	14 927	13 900
Medl. avg. för kommande år	27 420	7 800
Övriga kortfristiga skulder	3 062	1 183
SUMMA SKULDER	45 409	22 883
SUMMA SKULDER OCH EGET KAPITAL	103 741	64 540

Styrelsen i Närke Ornitologiska Förening har under året haft 11 protokollförda sammanträden.

Revisorer har varit Elisabeth Östlund och Rune Eriksson samt revisorsuppleanter Åke Lorin och Jan-Olof Ragnarsson. Valberedningen har bestått av Ann-Margret Elmroth (sammankallande), Berndt Jerlström och Andreas Tranderyd. NOF:s representant i stiftelsen Svansjön Tysslingen har varit Helny Olsson. NOF:s representant i Osetkommittén har varit Leif Sandgren. Vid SOF:s årsmöte i Dalsland representerade Hans Waern vår förening.

Örebro i februari 2012

Styrelsen. ◀

Grågäss

Foto: Torbjörn Arvidson

UNGDOMSSIDAN

Ungdomsgruppen kollar örnar

Karin Bro-Nygårdhs och pappa Anders

På morgonen klockan 8.00 den 3 december samlades vi vid Öby kulle för vinterns örnkoll. Vi var 15 personer totalt, varav några från ungdomsgruppen, och en hund. Vädret var inte särskilt roligt. Det blåste rejält och temperaturen låg på noll grader. Det var mulet. Ronnie tog täten och vi gick utefter stigen till Ormkärstornet. Väl där tog det inte många sekunder förrän Ronnie sa: Jaha, där sitter det en havsörn! Örnen satt söder om tornet i det ensamma trädet intill den lilla kanalen. Alla fick se örnen och det var roligt att få se den så tydligt. Härutöver såg vi sex gråhäger och flera stora flockar av sädgäss och tranor. Efter några koppar varm choklad och några leverpastejsmörgåsar gick vi vidare till ett annat torn och på vägen såg vi ytterligare en havsörn, men nu i flykt. Vi såg också bland annat en fjällvråk, gräsänder, bläsgäss, knipor, storskrakar, en gråsiska, en steglits, gulsparrar och några snygga skator och kråkor. Det blev inga nya kryss för mig (Karin). Vi såg dessvärre inga sidensvansar. Det är fortfarande en fågel som jag inte har kryssat. Sedan i våras, då jag började skåda, har jag kommit upp i 110 kryss. ◀

En **ljuslogger** (sid 7 v. spalt längst ned.) är ett litet datachip som fästs på fågelns rygg och som registrerar förändringar i ljus under fågelns flyttning. Genom detta kan man bestämma flyttningsriktning, övervintringsområde och mycket, mycket annat. Används mer och mer inom fågelforskning eftersom chipen numera är tillräckligt billiga.

Ungdomsgruppens Vinterartrace 2012

Edvin Elmroth

Jag har inget större behov av att åka till Liseberg denna sommar, jag har nämligen redan fått min årsdos av åkattraktioner, eftersom jag har deltagit på Vinterartrace anno 2012. Det var naturligtvis inte bara jag, Edvin, utan också Erik, Albin, Filippa, Andreas, Dag, Oskar och Rickard. Inne på Gröna Grodan började nämligen genomgången av dagen med två ganska oväntade frågor: - Är det någon som skadat sig? Och: - Är det någon som har kört av vägen?

Då tänkte jag: - Vad handlar fågelskådning om egentligen? Fåglar flyger väl? Det borde inte ha så mycket med biltrafik och olyckor att göra... Men det är klart att jag egentligen förstod frågorna.

Eftersom ungdomsgruppen är så pass stor så var vi tvungna att åka i två bilar. Det var inget problem i princip tack vare att vi hade walkie-talkie till hands men det skulle visa sig att regelsystemet inte gynnar stora grupper. Som förste radiokommunikatör i Albins bil hade jag ett viktigt uppdrag, att underrätta Andreas bil om vilka fåglar vi såg. Lika viktigt var det att kunna bli underrättad och förstå vad och var de hade gjort någon observation. När vi åkte omkring uppe i Kilsbergen på jakt efter skogsfåglar var det väldigt bra att kunna hålla kontakt mellan bilarna utan att behöva stanna, stiga ur eller ringa med vanliga telefoner. Det skulle kunna bli riktigt tidsödslande och dyrt...

När jag och Erik på morgonen kom till Statoil i Västhaga stod redan de andra i laget och

väntade, pinsamt men jag får väl skylla på att mamma inte var klar. Efter att snabbt ha placerat oss i bilarna för vi iväg med blixstens fart. Med Albin som auktoriserad rallyförare och huvudspanare i vår bil för vi snabbt mot Kilsbergen. Väl där började spaningarna efter tjäder. När vi sladdat runt på de snöiga skogsvägarna utan att ha fått syn på ens en simpel kråka kom vi fram till Villingsbergs skjutfält. Vi klev ur bilarna i det kalla snöiga landskapet, men kände ingen större skillnad i temperatur, vi hade kört hela vägen med nedvevade rutor - vad gör man inte för sitt lag? - och ställde oss för att börja lyssna. När vi hade stått förvånansvärt still en lång stund kunde vi konstatera att det inte fanns någon villig tjäder där just då. Vi körde genom större delen av Kilsbergen med fortsatt nedvevade rutor för att kunna höra minsta lilla fågel, och det lönade sig faktiskt. Vi fick se mindre korsnäbb med vinden lekande i vårt hår, det lilla som stack ut under mössorna vill säga.

Efter att ha varit uppe i skogen åkte vi nu mot Ånnaboda via Storstenshöjden. Det var en mycket spännande färd upp i den istäckta backen, bilvägen bredvid alltså. Men tack vare Albins och Dags utomordentliga rally- och körkunskaper kunde vi besegra den obehindrat, i stort sett. När vi kommit upp relativt välbehållna så åkte vi ner mot Garphyttan igen för att kanske kunna få syn på strömstaren, men det skulle visa sig bli en kamp mot klockan och den egna konditionen... Vi stannade till hos Benny som vi aldrig träffade (skynda, skynda) för vi fick tips om att strömstaren flugit in till Garphyttan igen, så vi åkte efter.

Vi lämnade alltså Kilsbergen bakom oss i ett snömoln och så bar det av mot strömstaren. Det blev en kamp mot klockan, uppförsbackarna och nerförsbackarna. I Garphyttan började en intensiv och vild jakt på strömstaren. Vi kastade oss ut ur bilarna vid övre dammen där vi spanade kvalificerat, snabbt och effektivt men fick inte syn på den. Vi sprang ner till den andra, och där fick Andreas äntligen syn på den. Naturligtvis flög den genast tillbaka

till första dammen innan Albin hade hunnit få syn på den, så vi var tvungna att springa tillbaka igen, och när vi kom dit sa Andreas att den flugit tillbaka så då var det bara att springa igen. Efter att sprungit fram och tillbaka ett irriterande antal gånger så var vi tvungna att ge upp på grund av tidsbrist. Både Andreas och Oscar fick se strömstaren, men eftersom inte Albin såg den så fick vi inte räkna med den i vår artlista. Man kan ju verkligen fundera på om reglerna är så rättvisa när hela ungdomsgruppen vill delta.

Dags för miljöombyte, Oset nästa! När vi klev ur bilarna halkade jag nästan genast. Det var is över hela parkeringen, vilket verkade vara det genomgående temat för Vinterartrace anno 2012. I både Oset och på vägarna uppe i Kilsbergen var det mycket is. Med lagom blandning av erfarenhet och våghalsighet rattade Albin och Dag oss genom flertalet lömska vinterrallykurvor. Nåja, vi bestämde att vi skulle äta matsäcken ute i fågeltornet, men även denna färd blev en svår kamp att utkämpa fastän vi lämnat bilarna på parkeringen! När vi hade gått upp för den första backen med några ramlingar på isen hörde vi äntligen ett krrrrr. Efter att snabbt lokaliserat fågeln (nu hade vi verkligen fått upp vanan) så kunde vi snabbt konstatera att det var en mindre hackspett, och skridskofärden fortsatte mot fågeltornet och lunchpaus. Vi hade samma problem när vi gick ifrån tornet, och det blev ännu en skridskofärd innan dagen var slut alltså...

Efter att ha jagat änder och gäss på Närkeslätterna resten av dagen så var vi till slut på väg mot Örebro. Då kollade vi på klockan, den var tio i fyra på eftermiddagen, jag kastade mig över walkie-talkien och sade till Andreas bil att det började bli ont om tid. När vi rullade in på Gröna Grodan var klockan en minut i fyra, vi hade klarat oss...

Vid närmare eftertanke kan jag nog kanske tänka mig en dag eller så på Liseberg. Man åker ju där med livet som insats fast under kontrollerade former. Det finns dessutom radiobilar... ◀

Fågelkampen 28/1 2012

Erik Elmroth

Den här lördagen skulle ungdomsgruppen titta på Vinterfåglar inpå knuten. Vi åkte till Ann-Margret, vi var bara 3 som kom Edvin, jag (Erik) och Albin och vi började med att äta mellis i finrummet. Vi tittade ut i trädgården och då började det hela...

Vi såg massor av gråsiskor och grönsiskor, en entita, några koltrastar och björktrastar, en steglits, ett par blåmesar och talgoxar och så var det jag själv som upptäckte domherren! Den satt på marken vid alla gråsiskor och den var röd som ett äpple.

Ann-Margret sa att entitan hade varit hos henne hela hösten, men efter att vi varit där är den spårlöst borta det kanske är grannarnas hem-

ska katter... nädå den kanske bara är skrämmd till tystnad...

Sen gick vi iväg till Caféhörnan (i Oset) i det kalla vädret. Där såg vi varfågel och hackspett.

Det var Albin som upptäckte varfågeln, men när jag skulle få titta på den i tuben så flög den iväg in i vassen, typiskt! Hackspetten flög hit och dit som en tok så vi blev helt galna för att han inte var stilla. När vi hade hittat den så flög den till ett nytt träd, men till slut blev han väldigt stilla så då kunde vi titta på honom i tuben eller om man hade en vanlig originalkikkare. Som ni märker var inte Edvin på hugget den här dagen, jag tror han gjorde slut på alla krafter när vi var med på Artracet!

Sen störtade Albin iväg på sin gamla skramliga cykel, jag tror nog att han hade ett nytt fågelspan på G och vi andra skruttade hemåt... ◀

OBSat i Närkemarker perioden december 2011 - februari 2012

Hans Waern

Ett godtyckligt urval av noteringar från rapportsystemet Svalan. Inriktningen ligger på sällsynta fåglar, avvikande mängder eller udda tidpunkter för vanligare arter. Kort sagt - en skvallerspalt i god veckotidningsanda. Urvalet är således helt subjektiv och artikeln bör därför inte citeras i andra alster om fåglar i Närke.

En vinter till har passerat. Denna skiljde sig betydligt från de två senaste årens hårda vinturar med sträng kyla och mycket snö. Betydligt mildare har denna vinter varit.

ANDFÅGLAR - FLAMINGOER

Övervintrande **knölsvan** och **sångsvan** har observerats under hela perioden på många olika lokaler. **Sädgås** noterades under hela december fram till 7 januari vid Tysslingen, Kvismaren, Vibysjön och Vretstorps reningsverksammar. Därefter kom de första tillbaka till Närke 23 februari, främst vid Tysslingen och

Kvismaren. **Bläsgås** sågs vid Hammarmaden, Kvismaren, 3-4 december och ett ex vid Fiskinge by 7 januari. Mellan 30 januari och perioden ut sågs ett ex av rasen flavirostris vid Askersunds hamn. En stor flock med **spetsbergsgås** fanns kvar vid södra Tysslingen i december. Senaste obsen gjordes den 8. Största antalet sågs den 7 då 108 ex inräknades. Den 27 februari gjordes det första vårfyndet av arten vid norra Tysslingen. Dagen efter noterades den även vid Kvismaren. En **bläsand** övervintrade vid Svartåmyningen vid Oset från 7

Foto: Torbjörn Arvidson

december till 9 januari. Två **krickor** noterades vid Kumla Sjöpark 3 december, ett ex vid Örebro slott 7 december och ett ex vid Svartåns mynning i Oset den 8 december. Slutligen sågs ett ex vid Lillåns mynning, Oset, den 8 januari. Några vinterfynd av **snatterand** finns under perioden. Sex ex vid Seger sjö den 3 december, ett vid Svartåns mynning den 10 och 15 december. Den rapporterades också mellan 2 och 7 januari. Rysjön, Kvismaren

Bläsgås av "grönländsk" ras flavirostris som sågs i Askersund, Jfr. bild sid 13. Denna ras är något större än vår, är mörkare på bröstet och har orangegul näbb.

fick besök den 27 och 30 december. Ett ex sågs också den 7 januari vid Hammar-maden, Kvismaren. Och en **stjärtand** 12 december vid Hagaparken i Örebro. Mellan 10 december och 9 januari iakttog man en flock

Lappuggla

Foto: Torbjörn Lorin

Kanadagås

Foto: Torbjörn Arvidson

svärter vid Läppe småbåts-hamn och vid Näsudden, Dim-bobaden. Som mest 18 ex. Den 9 gav sig flocken i väg då sjön blev isbelagd. En **sjöorre** fanns 6 december vid Norra Tyss-lingen. En till två **bergänder** uppehöll sig vid Läppe mellan 28 december och 5 januari. En övervintrande hona av **salskra-ke** har hela perioden funnits vid Svartåmynningen i Oset. Under december sågs flera småflock-ar av arten vid Katrinelund, Ås-sön, Segersjö, Rynningeviken

och Vibysjön. Två **storlommar** rapporterades från Nydalen 30 december. Två ex av **smådoppingar** sågs vid reningsverksdammarna i Kumla mellan 2 januari och 20 februari och ett till två ex vid Hallsbergs reningsverk 17-18 februari. **Svarthakedopping** har setts vid Rysjön, Kvismaren, den 3 december och vid Näsudden, Dimbobaden, ett ex mellan 31 december och 7 januari. Vid Dimbobaden har även stora mängder **skäggdopping** setts, som mest 1 200 ex den 16 december. En **järpe** visade sig i Västra Trolldalen 12 januari, i Dovrassjödalen 30 januari och en 15 februari vid Åfallet, Stora Hjärta.

ROVFÅGLAR – VADARE

Kungsörn har observerats under hela perioden från 24 olika lokaler och **blå kärrhök** under alla månader under perioden från 6 olika lokaler. Flest obsar gjordes vid Kvismaren. En **stenfalk** sågs 1 december vid Västra Mosjöbotten och en 27 februari vid Lötén, Kvismaren. **Tornfalk** iaktogs vid E20 Mosjö och

Mosås 25 december – 3 januari. Även 2 dagar i februari sågs arten där. Den 12 februari rapporterades ett ex ifrån Vreta, Hardemo. 3 gånger såg man **pilgrimsfalk** i december. Den 11 en vid Södra Tysslingen, en vid Lötentornet, Kvismaren, den 12 och en annandag jul vid Bondevrak, Segersjö. I februari är den sedd 12 och 26 vid Kvismaren och från 23 till 29 vid Södra Tysslingen. En **trana** rapporterades den 1 december från Hammarmaden, Kvismaren. Ett ex även den 2 december vid Södra Tysslingen. Två decemberfynd av **morkulla** finns, den 4 vid Bredmossen, Tjurlången, och den 5 vid Klippan, Åtorpsområdet. Även **tofsvipa** sågs i december. Ett ex vid Oset den 6 och ett till två ex vid Norra Tysslingen 6-8. Den är även observerad vid Södra Tysslingen den 6 och 11 december. Första vårfyndet gjordes den 24 februari.

LABBAR – UGGLOR

Några fynd av **tretåig mås** finns från december månad. Vid Nydalen sågs 2 ex den första.

EN KIKARE.

EN DAG VID KVISMAREN.
FIKA PÅ VALLEN.
SKÅDA TRASTSÅNGARE.

ZEISS CONQUEST 8x42 HD

NATUR

BOKHANDELN

www.naturbokhandeln.se

info@naturbokhandeln.se
tel. 0485 - 444 40
Stenhusa gård
Lilla Brunneby 106
386 62 Mörbylånga

En död hittades i Hasselfors den 6 december. Vid Däldenäs, Skagern sågs 4 ex den 10 och 2 ex den 11 december. Samma dag rapporterades 7 ex vid Nydalen vid Vättern. En död **alkekung** hittades i Svartå den 1 december. En **lappuggla** är rapporterad ifrån Hasselfors 6 december, ett ex vid Lannafors 28 december, ett vid Fågelåsen, Nysund, 14 januari och slutligen ett 21 februari i Hasselfors. En **slaguggla** sågs 15 januari vid Engelbrektsbolmen. **Jorduggla** är rapporterad ifrån Västra rakan, Kvismaren, vid 4 tillfällen i februari och en **hornuggla** ifrån Öby kulle, Kvismaren, 9, 13 och 24 februari, vid Nyängen, Kvismaren, 13 februari och en vid Bondevrak den 29 februari. **Päruggla** har rapporterats ifrån Bruna bergen 7 januari, vid Svinsjöstugan, Kilsbergen, 28 februari och den 29 februari ett ex. vid Nordhaga, Porlabrunn och ett i Svartåområdet. En **berguv** flög förbi Rynninge i Örebro den 28 december.

NATTSKÄRROR – TRASTAR

Tretåig hackspett har observerats under hela perioden i Garphyttans nationalpark. Den 18 december sågs ett ex vid Kärmsälven på Villingsbergs skjutfält. Den 20 december, 9 och 31 januari samt 4, 19 och 27 februari noterades ett ex i Markaskogen i Örebro. Vid Göljan, Frösvidal, sågs ett ex 24 januari och vid Västra Trolldalen ett ex 25 januari. Vid Vargkitteln, Frösvidal sågs ett par den 26 januari och vid Mellersta Trolldalen ett den 31 januari. Vid missionshuset i Arvaby har en till två ex av **gråspett** hållit till vid en matningsplats under hela perioden. Ett ex sågs 6 december vid Hästhagsviken vid Katrinelund. Några dagar i januari har arten setts vid Garphyttans nationalpark. Arten har också setts några tillfällen vid Solberga och Flyhagen i Ännaboda under perioden. Vid västra Trolldalen observerades ett ex 8 och 14 februari och ett vid Berga, Villingsbergs skjutfält, den 21 februari. Några vinterfynd av **ängsfiolärka** har gjorts. Den 2 december sågs 2 ex vid Oset och ett vid Löten, Kvismaren, den 2 januari. Samma dag iaktogs även ett ex vid Tvärvägen vid Oset och den 10 februari ett vid Rävångsmaden

vid Rynningeviken. Den första obsen av sånglärka för våren noterades den 23 februari vid Nynäs, Kvismaren. En **taltrast** sågs vid Örebro slott den 4 februari. Även ett vinterfynd av rödvingetrast finns. Den 25 december sågs ett ex vid Oset. Rödhake har funnits övervintande på flera ställen, Kumla, Oset, Karlslund, Lillåns samhälle, Vasastrand i Örebro, Almby och stadsparken i Örebro.

SÅNGARE – KARDINALER

En julkupp i form av en **svarthätta** fick en skådare på Glimmervägen i Örebro den 24 december. Det finns även en rapport om en **trädgårdssångare** den 2 december vid Rosta i Örebro. Den måste dock beskrivas för RRK för att godkännas eftersom det är ett väldigt sent fynd. En **järnsparv** sågs den 15 februari vid reningsverket vid Oset. Tre ex av **skägges** noterades vid Tysslingen under en tur på isen i höjd med Hätinge hage. Många observationer finns av **snösiska** under hela perioden. Det är alltför många ställen, över 30 olika lokaler, för att beskriva alla obs här. En **tallbit** har observerats vid Brevens bruk den 3 januari. **Bändelkorsnäbb** har rapporterats från Sörby, Hackvad mellan 6 och 19 februari med som mest 8 ex. Den 15 februari sågs 6 ex vid Bengtstorp, nära Lerback. Vinterfynd av **sävsparv** har gjorts vid reningsverket vid Oset mellan 25 december och 26 januari. Den 13 januari sågs ett ex vid Fågelsjön, Kvismaren. Det första vårfyndet gjordes 26 februari vid Nyängen, Kvismaren. En **snösparv** sågs vid södra Tysslingen den 2 december, fyra vid Engelbrektsbolmen den 11 december och vid Oset ett ex den 16 februari. Vid Frötuna observerades en stor flock med 150 ex den 23 februari, vid Rånesta sågs ett till två ex den 24-25 februari och den 26 februari tre ex vid Fiskinge by. ◀

Recension

Oset och Rynningeviken

Ann-Margret Elmroth

Givna kulturprisvinnare?

Clas Thor, textförfattare, och Torbjörn Arvidson fotograf, publicerar i dagarna en nyskapande och mycket ambitiös guide till Oset och Rynningeviken. Tofsvipan vägleder läsaren och skäggdoppingen symboliserar de naturvärden i staden Örebro som Erik Rosenberg var den förste att upptäcka och påtala.

Stadens myndigheter, skolor, föreningar och privatpersoner har nu fått tillgång till ett oslagbart hjälpmedel när det gäller att inhämta kunskaper om stadens historia, utveckling, kulturpersonligheter i det förgångna, geografi och framför allt - de fritidsområden som så när ligger mitt i staden. Örebro må vara en framgångsrik stad inom idrotten, men det är inom ornitologin den är unik, i varje fall inom Europa.

Tack vare Erik Rosenbergs vision att Oset och Rynningeviken skulle kunna bli en oas för alla naturintresserade, har de senaste årens restaureringsmödor under Mats Rosenbergs ledning den östra Hjälmarsstranden blivit hemvist och rastplats för otaliga bevingade varelser. Vad är då naturligare än att med guideboken Oset och Rynningeviken i fickan eller i handen följa Thors anvisningar och med Arvidsons bilder bekanta sig med fågelvärlden? Det går inte längre att påstå ”de ser ju likadana ut al-

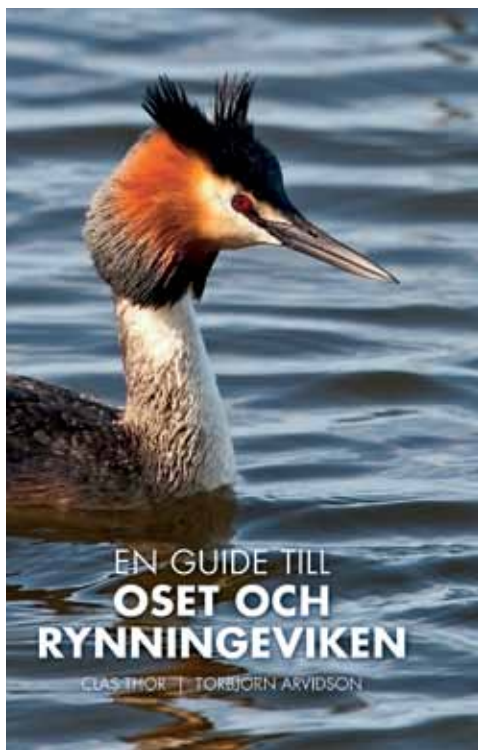
lihop” eller ”det går lika bra att bara titta på dem utan att veta vad det är man ser.” Teamet Thor-Arvidsons entusiasm och kunnighet smittar. Man vill och kan mycket lätt lära sig mer nu när denna guide är tillgänglig.

Erik Rosenbergs ande genomsyrar boken. Där tecknas hans liv, där citeras han själv och hans beskrivningar av fåglarna och deras läten, där kan man läsa utvalda porträtt av fåglar som lätt påträffas i Oset och Rynningeviken och där finns bilder av honom ute i markerna. Att så mycket material har hämtats från hans produktion beror på den roll Ornitologiska Klubben spelar när det gäller hans kvarlåtenskap.

OK står bakom tillblivelsen av guideboken och disponerar rätten till Erik Rosenbergs arkiv. Man kan tycka att det går lika bra att köpa Rosenbergs bok Fåglar i Sverige. Men då missar man ju Torbjörns nästan osannolikt perfekta fågelbilder och Clas pedagogiska framställning och vägledning!

Främlingar kan komma med flyg, bil eller tåg – vägbeskrivningar och råd leder inte bara till Slottet och Svartån utan också till Venastugan och Ormesta kulle. Inte en enda fågelart försummar han att nämna den lämpliga revirplatsen för på vägen dit.

Kanske blir årtidsvandringarna och cykelturerna de matnyttigaste avsnitten. Fem ljusgrönmarkerade fågelturer på våren är beskrivna, två mörkgröna på sommaren och två orange på hösten och en blåmarkerad tur på vintern. Tro inte att det blir upprepningar! Insprängda replikskiften, intervjuer, porträtt av fågelskådare från orten gör att varje

tur känns som ny. Dessutom har man kanske inte aktuellt vad man läste för ett par veckor sedan. Guideboken är nämligen upplagd så att man använder den tur för tur allteftersom året framskrider.

Att både fotograf och författare inte kan dölja sin förkärlek till änder, doppingar och vadare är knappast någon nackdel. Det är dessa fågelarter som man först och främst lägger märker till vid vår sjö. Kanske blir det dessa som värvar flest proselyter till ornitologin. Och det är väl meningen att så många som möjligt tack vare boken ska bli äkta fågelvänner?

Att hösten inspirerar upphovsmännen alldeles extra, går inte att ta miste på. Vilka bilder! Vilken lyrik!

Det skulle inte förvåna mig om antalet Oset- och Rävångsbesökare ökar nu till hösten, ditlockade av denna framställningskonst.

Rikligt med nya kartor över området underlättar användningen av guiden. De gängse benämningarna på de olika lokalerna i området är också till stor hjälp för den som vill bli hemmastadd i Oset och Rynningeviken. Dock

är viss terminologi OK:s egen. Gamla tippen t.ex. är det gängse namnet som icke-medlemmar använder och det kan ta tid att förstå att den här i boken benämns Högen. Rapportsystemet Svalan stavar Caféhörnan till namnet på den härliga matnings- och obs-platsen i lä för väst - och nordvindar och den stavningen är så etablerad att man knappt förstår vad som här skrivs Kaféhörnan. En del läsare blir eventuellt störda av den mängd relativt onödiga citationstecken kring namn – för att fortsätta med petigheten.

Till det en aning negativa med boken är att det tar lite tid att lära sig hur den är upplagd. Innehållsförteckningen är annorlunda upplagd än vad som är brukligt. Men när man väl är invand har man fått tillträde till de fågelmarker Erik Rosenberg drömde om och deltog i planeringen för.

Oset och Rynningeviken avlutas med en krysslista för de fåglar som kan tänkas i området. Tänk, om den bidrar till att fler noggrant dokumenterar vad de ser i fågelvärlden - helt i Mäster Eriks anda. Vilken kulturgärning! ◀

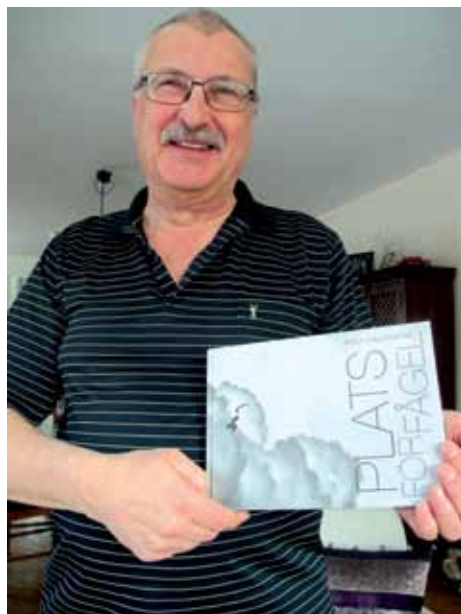
Recension

Plats för fågel

Ulf Jorner

Vad har Gotland, Skåne och Öland som Närke saknar? Svar: En lättillgänglig guide till landskapets bästa fågellokaler. Vi är nog många som tänkt så. Men ingen har gjort någonting åt det. Förrän nu, då Rolf Hagström publicerar Plats för fågel på eget förlag.

Parallellen med de ovannämnda landskapsguiderna är dock inte helt träffande. Medan de är ganska enkla beskrivningar av olika lokaler med inklippta fågelbilder och kartor, allt anpassat till enkel användning i fält, så är Plats för fågel i första hand en bok att läsa innan

Rolf Hagström med alster Foto: Kent Halttunen

man ger sig ut i fält. Till det bidrar inte minst de fina bilderna, alla tagna av författaren, av både fåglar och lokaler. En annan skillnad är att den här boken är skriven av en enda författare. Ett imponerande arbete!

Uppläggningsen av boken är att en eller flera lokaler presenteras i ett kapitel, med en inledande kåserande text. Sedan följer vägbeskrivningar, en lista över intressanta observationer och en karta med GPS-koordinater för några intressanta utkikspunkter. Boken avslutas med ett antal ”extrakapitel” om sådant som ringmärkning, Närkes fågelakut och fågelföreningar.

Urvalet av lokaler kan naturligtvis alltid diskuteras, liksom den vikt som läggs vid respektive lokal. Troligen kommer de flesta läsare ha någon favoritlokal som de saknar eller som de tycker blivit för ytligt behandlad. Själv tycker jag att det är mycket trevligt att litet udda lokaler som Kumla reningsverksdammar, Äs-

sön och Olles hage tas upp. Men å andra sidan tycker jag att Oset blir rejält misshandlat. Lokalen behandlas tillsammans med Rynningeviken, som t.ex. får fyra olika tillfartsvägar beskrivna; Oset får inte en enda. Dessutom är kartan synnerligen informationsfattig vad gäller Oset.

Kartor, ja. En guide till fågellokaler står och faller med sina kartor. Och kartor är alltid kompromisser mellan överskådlighet och detaljrikedom. Plats för fågel har valt att satsa på överskådlighet, på ett närmast extremt sätt. Det är t.ex. ganska ont om namn på kartorna, vilket kan vara irriterande när man läser om en intressant utkikspunkt i texten. Ett större minus är att endast bilvägar finns återgivna på kartorna. Det är särskilt synd för lokaler som Oset och Kvismaren med alla sina fina gångvägar. Bokens liggande format, som i och för sig är mycket trevligt, gör också att vissa kartor får ett underligt focus. Kartan över Tyss-

Förstklassiga kikare
för alla lägen!

10x25 MR3

Tubkikare
SP66ED Paket
inkl. 25x okular & väska

**FOTO
SJUAN**
Fotobutiken med personlig service
Engelbrektsgatan 26 Örebro
019-81114 92

välkommen in i butiken för övrigt sortiment

lingen visar t.ex. inte bara sjön, utan också hela området öster om sjön ända in i Örebro.

Det finns alltså saker att anmärka på vad gäller Plats för fågel. Men det förtar inte huvudintrycket, att vi äntligen fått en auktoritativ guide till Närkes fågellokaler, som dessutom är mycket trevlig och lättläst. Något för ornitologer i andra landskap att vara avundsjuka på.

Avslutningsvis: Jag önskar verkligen att Plats för fågel hade funnits när jag själv började söka mig ut till Närkes alla intressanta skådar-

platser. Den erbjuder en givande läsning både för mer erfarna skådare och för nybörjare. Eller varför inte ge den som present till den som man vill ge en puff i rätt riktning?

Förlagspriset är 318 kronor, men för medlemmar i Närkes Ornitologiska Förening, Sveriges Ornitologiska Förening samt Ornitologiska Klubben är det 265 kronor. Kontakta Rolf Hagström, Hellid & Hagström Text och Bild, e-postadress: info@hhtb.se samt telefon 019-23 44 75. ◀

Älskade, hatade måsar!

Eva Sandgren text o foto

Man brukar prata om barn-
domsminnen i
form av lukter,
ljus och ljud
mm. Till det
sistnämnda hör
fåglarna. Detta
reflekterade jag
aldrig över då
jag som barn
växte upp här
på Västkusten,
men senare då
jag flyttade till

Örebro och vidare till Stockholm blev det tydligt då jag besökte min hemstad Göteborg att just måsarna i "Götet" är extra "skråniga" och "fräcka" men på ett "humoristiskt" sätt. Enda gången jag frångått den åsikten var då vi bodde bredvid en förskola där några måsungar ramlat ner från taket och mamman konstant vakade över dem. Vi hade vår port alldeles intill och under de dagar detta "drama" pågick var det inte lätt att ta sig hem. Honan dök och tänkte verkligen attackera oss! Beskåda ungarna fick man göra på behörigt avstånd på balkongen. Men det gick bara några dagar och sen var de borta. Katt- eller rävmat?

Efter tretton år i Örebro (bland annat som en i NOFs "tjejgrupp") och Stockholm bor vi numera, sedan tio år, både nära västkustens hav och nära staden. Men i vår stadsnära stadsdel är det också nära till naturen och vårt hus gränsar till ett friluft- och rekreationsområde (Ruddalen) innehållande bland annat en fornborg. Närmast oss ligger även en damm (Torpadammen) som många i närområdet engagerat sig i. Barn går dit och har sina NO-lektioner i form av att mäta ph-värden med mera. Här kan man också bada, åka skridskor, mata ändarna och slå sig ner på parkbänkar för att beskåda såväl salamandrar som rudor och gulbrämade dykare. Inte alltför vanliga gäster i en stadsmiljö, eller?

Utanför vårt sovrumsfönster på tredje våningen finns ett enormt skatbo. Det var något av det första vi la märke till då vi flyttade in i lägenheten i somras. Det kändes häftigt att kunna titta rakt ut i trädkronorna! I närheten kan man förutom skator även beskåda ekorrar, hackspettar och gröngöling! De kaxiga måsarna slår sig sällan ner i träden eller på husen, de svävar mest runt, majestätiskt, högt där uppe

Gråtrut

Foto: Torbjörn Arvidson

och vi ser dem mest i fönstret som vätter mot söder där vi också har en utsikt som sträcker sig flera mil eftersom vi bor på en av Göteborgs höjder. Det är häftigt!

Nu på vintern märker vi inte så mycket av att vi bor så nära skogen (fastän vi bor i stan),

Ragnarsson
FASTIGHETER AB

stöder detta nummer av
Fåglar i Närke!

TUBKIKARE SÄLJES!

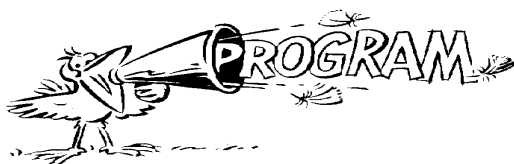
Äldre tubkikare av märket Mirador. Veldig litet använd. Diameter: 60 m.m. Förstorring: 25 X. Stativet är från Taiwan och har videohuvud

Utgångspris 2500 kr, alternativt bud!

Elsa Zander, Västra Dahléns väg 69, Mosås.
Tel: 019 – 22 58 11

men under de mildare delarna av året kan det vara så "skränigt" utanför sovrumsfönstret att man hellre svertas nätterna igenom än öppnar det p.g.a. kacklande skator, hoande skogsduvor och mäsarnas skrik. Visst jag älskar mäsarna - de står för salta, hav och frihetskänsla - men det kan bli för mycket ibland. Det är verkligen ett slags "hatkärlek"! Då kan jag sakna de litet lugnare* mäsarna på Närkes slätt (*min egen analys). ◀

NOF:s ungdomsgrupp

Vårprogram 2012

Annandag påsk 9 april. Exkursion till Yxnäset. Samling på parkeringsplatsen Närkes Maskin – infarten till Oset kl. 8.30. Ta med kikare, matsäck och grillkorv och var klädd i lämpliga kläder och stövlar.

Söndagen 29 april Morgonutflykt med NOF till Klåvudden vid norra Vättern. Vi vill samåka och för att kunna organisera det, måste ni anmäla er till utflykten senast lördagen den 21 april! Ring eller mejla till Ann-Margret 019-320 183 eller elmroth@telia.com. Ta med kikare och matsäck och var klädd i lämpliga kläder. Se även NOF:s Vårprogram och hemsidan!

Lördagen 5 maj. FÅGELTORNSKAMPEN! Samling vid Öby kulle kl. 7.00. Ta med kikare och matsäck och var klädd i lämpliga kläder.

Lördag 12 maj Mikroskådning Stadsparken. Se NOF:s Vårprogram!

Onsdag 16 maj. Kvällsexkursion och mikroskådning, Reträtten. Se NOF:s Vårprogram!

Lördagen 9 juni. Nattskärreexkursion till Kilsbergen. Samling vid Statoil i Västha-
ga kl.19.00. Beräknad hemkomst kl.01.00.
Ta med kikare, matsäck och myggmedel och
var klädd i lämpliga kläder! Den som inte vill
väcka familjen mitt i natten får gärna övernat-
ta hos Ann-Margret, Rusthållaregatan 14.

Exkursioner och resor mm

Måndag/Annandag påsk 9 april – Vårexkursion till Yxnäset. NOFs medlemmar är
som vanligt välkomna till Östernärkes Na-
turvårdsförenings vårexkursion. Samling vid
p-platsen i Bondevrak kl 09.00. Stövlar, kaf-
fe och grillkorv rekommenderas. För vägbe-
skrivning och frågor, ring exkursionsledaren
Gunnar Nilsson, 019-24 66 77.

**Lördag 14 april - Skärgårdskryssning till-
sammans med Stockholms Ornitologiska
Förening.** En heldag till havs, vid Huvud-
skär och Norrsten, med M/S Josefin. 600 kr
för båtresa och förmiddagsfika, möjlighet att
köpa lunch och eftermiddagsfika tillkommer
mot en kostnad. Anmälan görs till Ronnie
Lindqvist 070-262 14 17.

**Söndag 29 april – Exkursion till Klåvud-
den.** Följ med denna tidiga morgon till Närkes
förstklassiga sträcklokal. Sjöorrar, svärter och
kanske någon ejder kan vi räkna med och vem
vet vad som dyker upp? Avresa från Örebro kl
3.00. Anmäl er till Kent Halttunen på tfn 070-
216 11 30 eller kent.halttunen@tele2.se Ung-
domsgruppen anmäler sig till Ann-Margret,
tfn 019-320 183 eller elmroth@telia.com.

Tisdag 1 maj - Första maj guidning i Oset.
Olle Liljedahls guidning den här dagen är en
tradition du inte får missa. Samling kl 7.00 på
parkeringsplatsen vid reningsverket. Se även
annons i Nerikes Allehanda.

Lördag 5 maj - Fågelskådningens dag blir
i år fågelskådningens helg här i Närke. Få-

geltornskampen är en av aktiviteterna. Förra
året blev vi slagna av Finland men vi ska ge
dem en match i år igen. Boka ett fågeltorn du
också! Detta är en lagtävling där det gäller att
se så många arter fåglar som möjligt från sitt
fågeltorn. Mer information kommer på www.nofnet.se
under våren och om du är intresse-
rad, kontakta Ronnie Lindqvist på tfn 070-262
14 17 eller lindqvist_ronnie@hotmail.com

**Lördag 5 maj – Kvällsexkursion till Norra
Tysslingen.** Dubbel-, enkel- och dvärgbecka-
sin kan vi få höra med lite tur och om vädret är
med oss. Samling vid Ruinen i Rånnesta, Nor-
ra Tysslingen kl 21.00 För mer info kontakta
Ronnie Lindqvist på tfn 070-262 14 17 eller
lindqvist_ronnie@hotmail.com. Exkursionen
ställs in vid regn eller blåsväder.

Söndag 6 maj – Osetguidning. Guidningar i
Oset varje söndag kl 7.00. Samling på parke-
ringsplatsen vid reningsverket. Lars Johans-
son vet var fåglarna finns. Välkommen ut i
naturen du också.

Onsdag 9 maj – Osetguidning. Fåglarna är i
farten på onsdagar också. Lars Johansson gui-
dar. Klockan 7.00 går vi från parkeringen vid
reningsverket på en härlig morgontur i för-
sommarnaturen.

**Lördag 12 maj - Mikroskådning Stadspark-
ken.** Skåda nära hemmet, miljövänligt och av-
spänt. Det är vad mikroskådning betyder. Vår
stadspark har en rik fågelfauna som gärna vi-
sar upp sig om vädret är gynnsamt. Vi sam-
las kl 9.00 vid entrén till Stadsparken i slu-
tet av Floragatan för en promenad runt parken
och Stora Holmen. Ta gärna med matsäck. För
mer information kontakta Ronnie Lindqvist.

Söndag 13 maj – Osetguidning med Lars Jo-
hansson. Samling på parkeringsplatsen vid re-
ningsverket klockan 07.00.

Onsdag 16 maj – Osetguidning med Lars Jo-
hansson. Samling på parkeringsplatsen vid re-
ningsverket klockan 07.00.

**Onsdag 16 maj - Kvällsexkurs och mikro-
skådning, Reträtten.** Den här kvällen går vi
runt ett av våra nyaste naturreservat, Reträtten,

i Sörbyskogen. Samling på reservatets parkeringsplats vid Glomman kl 18.00. (Mitttemot infarten till Glommans sommarstugsområde). Fågelsången är intensiv om kvällen är lugn och stilla. Vi ska nog kunna artbestämma allt vi hör. Ta gärna med matsäck och regnkläder om det behövs. Mer information lämnar Ronnie Lindqvist

Söndag 20 maj – Osetguidning med Kent Halttunen som den här morgonen axlar ansvaret för Osetguidningen. Välkommen vid reningsverket klockan 07.00.

Onsdag 23 maj – Osetguidning med Lars Johansson. Samling på parkeringsplatsen vid reningsverket klockan 07.00.

Onsdag 23 maj - söndag 27 maj. Resa till Gotland o. Stora Karlsö. Sillgrisslor och tordmular är självskrivna på den här resan. Dessutom är södra Gotland en riktig het plats för sällsynta fåglar på försommaren. Följ med på den här spännande resan du också. Vi övernattar först på Stora Karlsö och har sedan Hemse som bas för att utforska södra Gotlands alla fina fågellokaler. Avresa från Örebro 17.00 på onsdagskvällen och vi beräknas återkomma kl 22.00 på söndagen. Antalet deltagare är begränsat till 12 och kostnaden, inklusive färja, logi och halvpension på Stora Karlsö beräknas till 2 250 kr. Anmälan senast den 20 april. Du får mer information och anmäler dig till Ulf Jorner, ulf.jorner@spray.se eller 070-661 66 55 eller Ronnie Lindqvist på 070 - 262 14 17.

Söndag 27 maj – Osetguidning med Lars Johansson. Samling på parkeringsplatsen vid reningsverket klockan 07.00.

Fredag 1 juni – Nattfågellyssning i Kilsbergskanten. Följ med och lyssna efter nattskärnor, vaktlar och andra nattsångare i förhoppningsvis ljus och ljummen sommarkväll. Vi samlas vis Statoil i Västhaga kl 18.00 och drar oss mot Tysslingen och Kilsbergen. Ledare meddelas senare men mer info lämnar Ronnie Lindqvist. Ekursjonen inställs vid regn eller blåsväder.

Lördag 2 juni – Kvällsexkursion, Kilsbergen. Nästan en mikroskådning men vi måste åka bil ett par mil. Samling vid Statoil i Västhaga kl 18.00 för samäkning. Vi går någon kilometer till Vargkitteln, grillar korv och lyssnar efter sommarkvällens fåglar i storskogen. Ta med myggmedel och öppna sinnen. Ronnie Lindqvist lämnar mer information.

Onsdag/ Nationaldagen 6 juni - Atlasrace. Nu är det dags igen för en trevlig tävlingsdag med stor ornitologisk nytta. Anmäl ett lag eller följ med en erfaren atlasinventerare och se hur det går till. Regler och program kommer på www.nofnet.se under våren. Vill du veta mer kontakta Ronnie Lindqvist på 070-262 14 17 eller Michael Andersson på 0730-52 36 75.

Lördag 9 juni – söndag 10 juni. Atlasinventeringshelg med Ola Erlandsson. Ägna en helg åt något mycket angeläget och intressant. Närkes atlasinventering går framåt och vi närmar oss fullbordan av den här kartläggningen av vår fågelfauna. Mer information om aktiviteterna den här helgen kommer på www.nofnet.se. Räkna med en fullspäckad helg med likasinnade.

Vid resor med övernattningar tas en mindre avgift ut av deltagarna för administration och till fågelskydd. Om du vill ha hjälp med skjuts vid våra exkursioner kontakta respektive ledare. Bilresor betalas direkt till föraren med 6 kr/mil och resenär.

Inomhusmöten 2012

Torsdag 19 april får vi **besök av forskaren Sönke Eggers**, som berättar om hur förändringar i landskapet påverkar fågellivet och hur vi främjar den biologiska mångfalden: "Mer lärksång i en föränderlig värld".

Torsdag 20 september - Innehållet i höstens första möte är inte spikat än!

Inomhusmötena äger rum kl 19.00 i Vasa-kyrkan, Vasagatan, Örebro

Innehållsförteckning

Ordföranden har ordet Hans Waern	1
Nya NOF-medlemmar	2
Omslagsbild: Fjällvråk <i>Buteo lagopus</i>	2
Rolf Hagström presenterar sig	2
Inventering av häckfågelfaunan vid Oset 2011 Lars Johansson	3
Märkplats venan. Ringmärkning i naturreservatet Oset – Rynningeviken 2011 Lennart Eriksson, Leif Sandgren, Johan Åhlén och Per Wedholm	6
Gråhakedopping och svarthakedopping i Närke Lage Johnson	9
Artracet 2012-01-07 Åke Lorin	13
Segrarnas berättelse Ola Strand	15
Rapport från atlasmötet 2012 Michael Andersson	17
Närkes Ornitologiska Förenings verksamhetsberättelse för år 2011	18
Vem är Tage Carlsson? Marianne Johansson	21
Riksinventeringsarter 2012 Helny Olsson	22
Ungdomsgruppen kollar örnar Karin Bro-Nygårdhs och pappa Anders	24
Ungdomsgruppens Vinterartrace 2012 Edvin Elmroth	24
Fågelkampen 28/1-2012 Erik Elmroth	26
OBSat i Närkemarker perioden december 2011 - februari 2012 Hans Waern	26
Recension Oset och Rynningeviken Ann-Margret Elmroth	30
Recension Plats för fågel Ulf Jorner	31
Älskade, hatade måsar! Eva Sandgren	32
Program	36